

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

№ _____

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

8

YANVAR-AVQUST

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR	5
	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	5
II	REAL SEKTOR	
	Ümumi daxili məhsul	13
	Sənaye	16
	Tikinti	39
	Kənd təsərrüfatı	46
	Nəqliyyat	51
	Informasiya və rabitə	54
	İstehlak bazarı	55
	Məhsul bazarı	56
	İctimai iaşə xidmətləri	61
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	63
	Qiymət indeksləri	66
	Kredit qoyuluşları	80
	Məşğulluq və işsizlik	82
III	DÖVLƏT SEKTORU	
	Dövlət büdcəsi	85
IV	XARİCİ SEKTOR	
	Xarici ticarət	89
VI	SOSIAL SEKTOR	
	Əhalinin gəlirləri	95
	Əməkhaqqı	96
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	97
	Demoqrafik vəziyyət	99
	Əlavələr	101
	Metodoloji izahatlar	119

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 8
15 sentyabr 2020-ci il**

**2020-ci İLİN YANVAR-AVQUST AYLARINDA
ÖLKƏNİN İQTİSADI VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ
MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏRİ**

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 46,0 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,0 faiz az **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 4,9 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1,7 faiz azalmışdır.

Əlavə dəyərin 35,2 faizi sənaye, 11,2 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 7,2 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 6,1 faizi tikinti, 2,0 faizi informasiya və rabitə, 1,3 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrində, 19,0 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,4 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 4611,7 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında 24,7 milyard manatlıq və ya 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,1 faiz az sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Bu azalma neft-qaz sektorunda məhsul istehsalının 4,9 faiz azalması hesabına baş vermiş, sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda isə məhsul istehsalı 13,6 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 60,7 faizi mədənçıxarma sektorunda, 33,1 faizi emal sektorunda, 5,3 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 7,2 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 12,2 faiz artmışdır.

Emal sektorunda əczaçılıq məhsullarının istehsalı 9,5 dəfə, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 2,3 dəfə, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 96,4 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 63,0 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 50,4 faiz, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 39,5 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 38,7 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 36,8 faiz, geyim istehsalı 32,0 faiz, kağız və karton istehsalı 30,6 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 23,3 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 13,4 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 11,9 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 4,7 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 3,4 faiz, neft məhsullarının istehsalı 2,2 faiz artmış, qida məhsullarının istehsalı 0,8 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 1,8 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 3,8 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 6,3 faiz, içkilərin istehsalı 9,0 faiz, mebel istehsalı 19,3 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 44,6 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 9,7 faiz artmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 1,7 faiz azalmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin

anbarlarında 01 sentyabr 2020-ci il vəziyyətinə 622,5 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin yığımı davam edir. Sentyabr ayının 1-nə kimi tarlalardan 757,6 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 7,6 faiz çox kartof, 1342,1 min ton (4,5 faiz çox) tərəvəz, 431,7 min ton (0,9 faiz çox) bostan məhsulları, 398,2 min ton (4,1 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 63,6 min ton (12,4 faiz çox) üzüm, 759,3 ton (30,7 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 22,9 min ton (27,1 faiz az) günəbaxan, 22,0 min ton (12,2 faiz çox) şəkər çuğunduru və 3,8 min ton (6,4 faiz çox) tütün yığılmışdır.

2020-ci il sentyabrın 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla 2971,8 min ton və ya ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,6 faiz az dənli və dənli paxlalı bitkiçilik məhsulları yığılmışdır.

Keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-avqust aylarında diri çəkiddə ət istehsalı 3,1 faiz artaraq 342,9 min ton, süd istehsalı 1,9 faiz artaraq 1411,9 min ton, yumurta istehsalı 6,6 faiz artaraq 1324,2 milyon ədəd və yun istehsalı 0,5 faiz artaraq 15,5 min ton olmuşdur. Bundan başqa, ölkədə 446,6 ton barama istehsal olunmuşdur.

2019-cu ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 1,9 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsullarının istehsalı 0,6 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalı isə 3,2 faiz artmışdır.

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında **əsas kapitala** 8682,4 milyon manat məbləğində, yaxud 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,7 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 19,0 faiz artmış, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 10,5 faiz azalmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 5829,5 milyon manatı və ya 67,1 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 2030,6 milyon manatı (23,4 faizi)

xidmət sahələrinə, 822,3 milyon manatı (9,5 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin 5356,0 milyon manatını və ya 61,7 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin 5349,7 milyon manatı və ya 61,6 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Koronavirus pandemiyasına qarşı tətbiq edilən xüsusi karantin rejimi ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində əhəlinin sağlamlığının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə iqtisadiyyatın bir sıra sahələrində fəaliyyətin, Azərbaycan Respublikasına və bəzi rayon, şəhərlərin ərazisinə yerüstü və hava nəqliyyatı ilə giriş-çıxışın, ictimai nəqliyyatın, o cümlədən Bakı Metropoliteninin fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması **yük və sərnəşin daşımalarının** azalmasına gətirib çıxarmışdır. Belə ki, yük və sərnəşin daşımaları cari ilin avqust ayında iyul ayına nisbətən müvafiq olaraq 0,2 faiz və 1,7 faiz artsa da, ötən ilin avqust ayı ilə müqayisədə 39,4 faiz və 57,3 faiz azalmış, nəticədə ümumilikdə cari ilin yanvar-avqust aylarında 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ölkə üzrə yük daşınması 18,3 faiz, sərnəşin daşınması isə 35,2 faiz aşağı düşmüşdür.

Yüklərin 58,8 faizi avtomobil, 30,3 faizi boru kəməri, 7,6 faizi dəmir yolu, 3,1 faizi dəniz, 0,2 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnəşinlərin 92,1 faizi avtomobil, 7,7 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 1413,0 milyon manatlıq xidmətlərin 72,3 faizi əhəli sektoruna aid olmuşdur. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi 1,1 faiz artmış, bu

sahədə əldə edilmiş gəlirin 80,4 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 24564,3 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 4369,8 milyon manatlıq ödənişli xidmət göstərilmişdir. 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 1,8 faiz, əhaliyə göstərilmiş **ödənişli xidmətlərdən** əldə olunan gəlir 24,0 faiz azalmış, ticarət şəbəkəsində 13287,7 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 11276,6 milyon manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları satılmışdır. Əmtəə dövriyyəsinin azalması qeyri-ərzaq malları üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 6,9 faiz azalması hesabına baş vermiş, ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə dövriyyə isə 3,3 faiz artmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 13777,6 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 7876,8 milyon dollarını və ya 57,2 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 5900,8 milyon dollarını (42,8 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 1976,0 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2019-cu ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 30,9 faiz, real ifadədə 22,5 faiz, o cümlədən idxal 43,4 faiz, ixrac isə 7,1 faiz azalmışdır.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 8,6 faiz, real ifadədə isə 17,1 faiz azalaraq 1035,1 milyon dollar təşkil etmişdir.

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında **istehlak qiymətləri indeksi** 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə

müqayisədə 102,9 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 105,3 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 101,3 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 101,0 faiz təşkil etmişdir.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında müddətli işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən 21,7 faiz artaraq 715,4 manat təşkil etmişdir.

2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 0,1 faiz artaraq 36809,4 milyon manata çatmışdır.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında **dövlət büdcəsinə** 15954,7 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 16356,2 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 401,5 milyon manatlıq kəsir yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2020-ci il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 14585,3 milyon manat təşkil etmiş, onun 12084,9 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 7,3 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2020-ci il avqust ayının 1-nə 7774,2 milyon manat təşkil etmişdir.

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya –1,90 manata, 100 Rusiya rubluna –2,43 manata bərabər olmuşdur.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında **əhalinin sayı** 33514 nəfər və ya 0,3 faiz artaraq 2020-ci il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10100622 nəfərə çatmışdır.

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2020-ci ilin yanvar- avqust ayları, faktiki	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	45 962,5	97,0	102,4
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	31 704,1	98,3	103,0
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	4 611,7	96,3	101,5
Sənaye məhsulu, milyon manat	24 676,5	96,9	102,0
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	7 845,5	113,6	115,2
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	8 682,4	100,7	94,6
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	4 791,0	89,5	105,7
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	736,7	80,1	95,2
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	5 722,1	101,9	106,2
o cümlədən: bitkiçilik	2 923,1	100,6	109,2
heyvandarlıq	2 799,0	103,2	103,1
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	126,2	81,7	101,7
Nəqliyyat sektorunda sərnəşin daşınması, milyon sərnəşin	844,4	64,8	101,9
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	1 413,0	101,1	117,6
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	24 564,3	98,2	102,9
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	4 369,8	76,0	102,0
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	15 954,7	107,7	105,8
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	16 356,2	111,2	109,1
Dövlət büdcəsinin kəsiri, milyon manat	401,5	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	36 809,4	100,1	106,4
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	3 693,3	99,3	105,5

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2020-ci il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	7 774,2	90,6	106,6
Kredit qoyuluşları, 2020-ci il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	14 585,3	106,6	112,4
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	1 062,4	71,4	83,5
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	715,4*	121,7**	108,4***
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	102,9	102,6
Əhalinin sayı, 2020-ci il 01 avqust vəziyyətinə, min nəfər	10 100,6	100,7	100,9
Xarici ticarət dövriyyəsi¹⁾, mln. ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	13 777,6*	69,1**	114,0***
müqayisəli qiymətlərlə	x	77,5**	105,9***
o cümlədən: ixrac			
faktiki qiymətlərlə	7 876,8*	68,5**	98,2***
müqayisəli qiymətlərlə	x	92,9**	101,1***
ondan qeyri neft-qaz ixracı			
faktiki qiymətlərlə	1 035,1*	91,4**	115,7***
müqayisəli qiymətlərlə	x	82,9**	111,6***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	5 900,8*	70,0**	145,9***
müqayisəli qiymətlərlə	x	56,6**	115,6***

Qeyd:

* 2020-ci ilin yanvar-iyul ayları.

** 2020-ci ilin yanvar-iyul ayları 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən.

*** 2019-cu ilin yanvar-iyul ayları 2018-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən.

¹⁾ Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə 45962,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,0 faiz az ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,7 faiz, neft-qaz sektorunda isə 4,9 faiz azalmışdır.

ÜDM istehsalının 35,2 faizi sənaye, 11,2 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 7,2 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 6,1 faizi tikinti, 2,0 faizi informasiya və rabitə, 1,3 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrinin, 19,0 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,4 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 4611,7 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-avqust		2020-ci ilin yanvar-avqust ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
	2020	2019	
Ümumi Daxili Məhsul	45962,5	51836,1	97,0
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	3297,3	3000,3	101,9
Sənaye	16170,1	22555,4	96,9
o cümlədən:			
mədənçıxarma sənayesi	12678,5	19076,8	94,4
emal sənayesi	2881,9	2867,8	111,5
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	515,1	511,0	109,7
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	94,6	99,8	98,3
Tikinti	2819,2	3019,1	93,1
Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri	5169,0	5090,6	98,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	3482,7	3245,8	106,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	585,4	1288,6	45,0
İnformasiya və rabitə	935,0	924,6	101,1
Digər sahələr	8733,1	7861,0	99,4
Məhsula və idxala xalis vergilər	4770,7	4850,7	98,7
ÜDM-in deflyatoru	91,4	x	x

Cədvəl 3

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

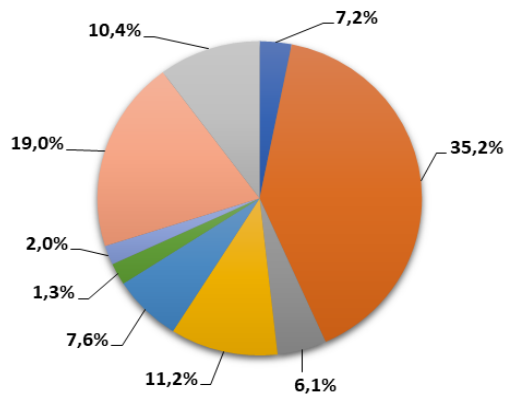
	Yanvar-avqust		2020-ci ilin yanvar-avqust ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
	2020	2019*	
Ümumi Daxili Məhsul	45962,5	51836,1	97,0
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	14258,4	20798,0	95,1
qeyri neft-qaz sektoru	31704,1	31038,1	98,3

*) 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu

- Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq (7,2%)
- Sənaye (35,2%)
- Tikinti (6,1%)
- Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri (11,2%)
- Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı (7,6%)
- Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə (1,3%)
- İnformasiya və rabitə (2,0%)
- Digər sahələr (19,0%)
- Məhsula və idxala xalis vergilər (10,4%)

Sənaye

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 3,1 faiz azalaraq 24,7 milyard manat təşkil etmişdir. Bu azalma neft-qaz sektorunda məhsul istehsalının 4,9 faiz azalması hesabına baş vermiş, sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda isə məhsul istehsalı 13,6 faiz artmışdır. Sənaye məhsulunun 60,7 faizi mədənçıxarma, 33,1 faizi emal, 5,3 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 78,0 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 86,5 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 13,5 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
2019-cu il		
Yanvar	104,4	103,4
Fevral	92,1	104,6
Mart	103,1	104,4
Aprel	90,7	102,2
May	118,1	102,2
İyun	99,2	101,8
İyul	99,3	102,2
Avqust	95,8	102,0
Sentyabr	92,0	101,7
Oktyabr	97,0	101,4
Noyabr	109,5	101,4
Dekabr	111,3	101,8
2020-ci il		
Yanvar	98,3	102,1
Fevral	91,0	100,9
Mart	103,0	100,8
Aprel	92,7	103,0
May	110,0	100,4

REAL SEKTOR

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
İyun	92,7	98,5
İyul	100,2	97,3
Avqust	99,7	96,9

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2020-ci il vəziyyətinə 622,5 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 0,3 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, 50,0 faizi Bakı, 15,4 faizi Sumqayıt, 7,3 faizi Gəncə, 6,2 faizi Şirvan şəhərlərinin, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 103,2 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 15,0 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən 5,2 faiz azalmışdır.

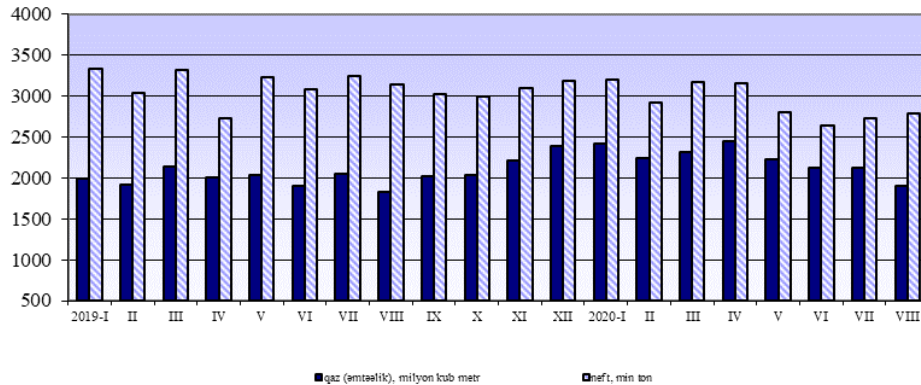
Sahənin əsas məhsulu olan əmtəlik xam neft hasilatı 23,3 milyon ton, əmtəlik təbii qaz hasilatı isə 17,8 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəlik neft hasilatı 7,2 faiz azalmış, əmtəlik qaz hasilatı isə 12,2 faiz artmışdır.

**Mədəncıxarma sənayesində istehsal olunmuş
əsas məhsul növləri**

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	23421,2	93,0	353,7
ondan əmtəəlik	23323,0	92,8	353,7
Təbii qaz, milyon kub metr	24922,6	108,0	-
ondan əmtəəlik	17802,4	112,2	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis filizləri və konsentratları, ton	1728,4	132,7	301,0
Qiymətli metal filizləri və konsentratları, kq	5211,6	107,1	428,2
o cümlədən : qızıl	2364,6	98,3	293,2
gümüş	2847,0	115,7	135,0
Mədəncıxarma sənayesinin digər məhsulları			
Tikinti qumu, min ton	507,0	97,2	3,2
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	258,7	138,6	-
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı, min ton	884,9	180,7	25,0
Duz, min ton	50,4	108,0	-
Bentonit, min ton	110,9	65,7	159,3
ondan əmtəəlik	104,9	67,2	159,3
Gips və anhidrit, min ton	199,4	99,3	26,1

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

Emal sənayesində yanvar-avqust aylarında 8166,5 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 6

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2019-cu il		
Yanvar	111,9	120,3
Yanvar-fevral	115,3	122,6
Yanvar-mart	115,4	122,2
Yanvar-aprel	112,3	119,9
Yanvar-may	113,0	120,5
Yanvar-iyun	113,5	120,7
Yanvar-iyul	114,5	120,8
Yanvar-avqust	114,0	120,0
Yanvar-sentyabr	113,7	120,7
Yanvar-oktyabr	111,5	119,3
Yanvar-noyabr	111,1	118,2
Yanvar-dekabr	111,5	118,6

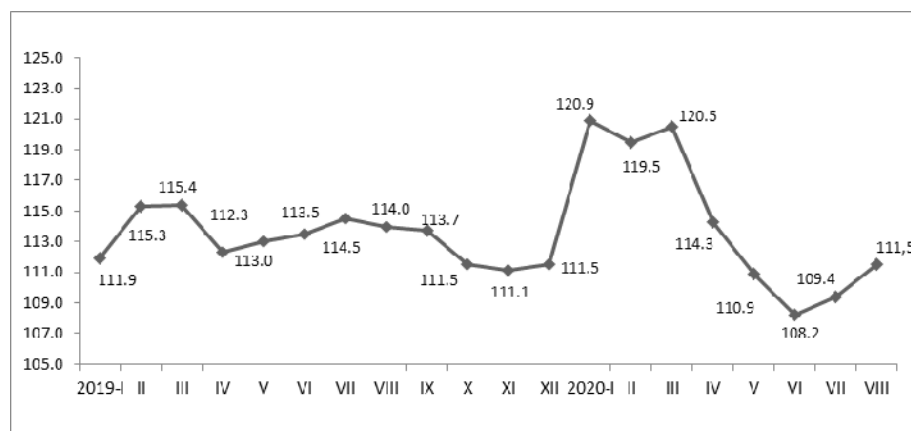
REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2020-ci il		
Yanvar	120,9	120,7
Yanvar-fevral	119,5	124,1
Yanvar-mart	120,5	126,5
Yanvar-aprel	114,3	119,3
Yanvar-may	110,9	115,8
Yanvar-iyun	108,2	112,2
Yanvar-iyul	109,4	114,9
Yanvar-avqust	111,5	116,6

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Emal sənayesi –cəmi	8166,5	111,5
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	2558,8	99,2
içki istehsalı	302,6	91,0
tütün məmulatlarının istehsalı	253,5	138,7
toxuculuq sənayesi	234,3	104,7
geyim istehsalı	68,0	132,0
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	12,3	93,7
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	47,3	139,5
kağız və karton istehsalı	68,8	130,6
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	65,6	111,9
neft məhsullarının istehsalı	2124,2	102,2
kimya sənayesi	542,3	113,4
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	3,3	9,5 d.
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	251,6	123,3
tikinti materiallarının istehsalı	497,3	98,2
metallurgiya sənayesi	269,3	2,3 d.
hazır metal məmulatlarının istehsalı	163,8	96,2
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	39,0	136,8
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	103,7	103,4
maşın və avadanlıqların istehsalı	171,0	150,4
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	37,8	196,4
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	4,0	163,0
mebellərin istehsalı	95,4	80,7
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	54,6	120,2
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	198,0	55,4

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə bütün məmulatlarının istehsalında 38,7 faiz artım, içki istehsalında 9,0 faiz, qida məhsullarının istehsalında isə 0,8 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından kolbasa məmulatları 36,5 faiz, marqarin istehsalı 14,1 faiz, qaymaq və xama istehsalı 2,9 faiz, duru bitki yağlarının istehsalı 2,7 faiz, kərə yağı istehsalı 1,2 faiz artmış, qənd və şəkər tozunun istehsalı isə 23,8 faiz azalmışdır.

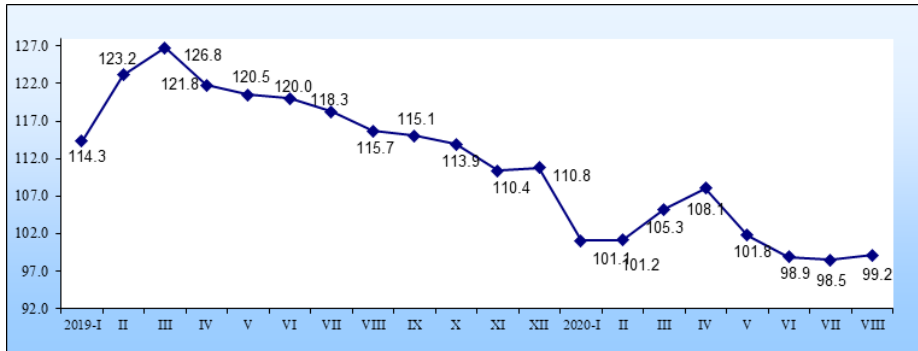
Cədvəl 8

Qida məhsullarının, içki və bütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2019-cu il			
Yanvar	114,3	148,9	66,5
Yanvar-fevral	123,2	163,4	67,9
Yanvar-mart	126,8	178,8	107,2
Yanvar-aprel	121,8	157,1	121,1
Yanvar-may	120,5	159,8	114,9
Yanvar-iyun	120,0	165,2	114,2
Yanvar-iyul	118,3	152,2	125,1
Yanvar-avqust	115,7	144,9	132,2
Yanvar-sentyabr	115,1	140,4	178,5
Yanvar-oktyabr	113,9	139,5	167,6
Yanvar-noyabr	110,4	140,0	155,7
Yanvar-dekabr	110,8	141,4	180,7
2020-ci il			
Yanvar	101,1	140,8	101,6
Yanvar-fevral	101,2	2,1 d.	116,3
Yanvar-mart	105,3	2,1 d.	128,0
Yanvar-aprel	108,1	108,3	118,9
Yanvar-may	101,8	102,9	126,1
Yanvar-iyun	98,9	96,2	116,3
Yanvar-iyul	98,5	93,0	127,6
Yanvar-avqust	99,2	91,0	138,7

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 9

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı
sahələrində əsas məhsul növlərinin istehsalı

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	15575,1	136,5	18,7
Qaymaq və xama, ton	4801,0	102,9	-
Pendir və kəsmik, ton	35136,7	102,9	122,2
Kərə yağı, ton	16109,8	101,2	68,5
Cem və marmeladlar, ton	50741,9	96,6	4274,4
Duru bitki yağları, ton	34086,6	102,7	1091,5
Margarin, ton	32446,0	114,1	901,3
İnsanın qidalanması üçün yararlı olan duz, min ton	49,1	109,1	0,9
Qənd və şəkər tozu, min ton	143,6	76,2	20,1
Çörək, min ton	937,6	101,4	-
İçki məhsulları			
Araq, min dkl	1487,1	125,2	248,7

REAL SEKTOR

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	...ardı
			01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Brendi (konyak), min dkl	17,1	128,6	16,6
Üzüm şərabı, min dkl	163,2	40,9	1006,4
Pivə, min dkl	4125,7	111,5	294,8
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	18923,1	99,1	855,0
Tütün məmulatları			
Fermentləşdirilmiş tütün, ton	3096,9	89,3	1361,3
Papiros və siqaretlər, milyon ədəd	4918,3	183,2	14,8

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 314,6 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə geyim istehsalında 32,0 faiz, toxuculuq sənayesində 4,7 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında isə 6,3 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 10

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2019-cu il			
Yanvar	156,9	67,7	101,5
Yanvar-fevral	149,6	72,9	60,2
Yanvar-mart	161,4	71,1	64,0
Yanvar-aprel	148,1	110,2	70,5
Yanvar-may	147,4	99,9	72,3
Yanvar-iyun	151,2	103,3	102,0
Yanvar-iyul	140,9	105,6	88,6

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
Yanvar-avqust	135,8	108,1	83,6
Yanvar-sentyabr	139,2	110,6	74,8
Yanvar-oktyabr	137,0	112,0	73,8
Yanvar-noyabr	136,2	111,5	98,7
Yanvar-dekabr	133,2	122,6	97,1
2020-ci il			
Yanvar	98,6	170,1	40,3
Yanvar-fevral	125,0	179,6	59,7
Yanvar-mart	110,5	110,0	39,3
Yanvar-aprel	101,2	103,6	45,9
Yanvar-may	101,6	113,0	62,8
Yanvar-iyun	99,5	106,8	63,1
Yanvar-iyul	100,4	115,8	86,8
Yanvar-avqust	104,7	132,0	93,7

Cədvəl 11

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq lifi, ton	38997,7	84,3	11806,4
Hazır pambıq parçalar, min kv.m	18325,1	151,8	1988,9
Pambıq iplik, ton	28722,8	129,3	1522,6
ondan əmtəəlik	28225,1	127,1	1522,6
Pambıq yataq ağları, min ədəd	87,7	18,5	11,0
Xalça və xalça məmulatları, kv.m	1176,4	67,4	3346,6
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	136,7	58,3	1,5
Alt geyim, min ədəd	293,9	71,6	3,2

REAL SEKTOR

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	...ardı
			01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Digər trikotaj məmulatları, min ədəd	60,7	258,3	0,6
Corab məmulatları, min cüt	1743,5	103,2	12,0
Kişi və ya oğlanlar üçün pambıqdan və ya kimyəvi liflərdən hazırlanan istehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	803,9	228,8	23,5
Kişi və ya oğlanlar üçün pambıqdan və ya kimyəvi liflərdən hazırlanan istehsalat pencəkləri və bleyzerləri, ədəd	-	-	4370
Qadın və ya qızlar üçün kostyum və komplektlər, ədəd	2076	120,0	-
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Dəri, min kv,m	32,9	83,1	140,0
Aşılannmış xəz dərilər, min kv,m	0,8	2,6	0,5
Ayaqqabı, min cüt	246,0	188,7	78,9

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 2124,2 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 2,2 faiz artmışdır. Neft məhsullarından neft bitumunun istehsalı 2,3 dəfə, sürtkü yağlarının istehsalı 36,1 faiz, dizel yanacağıının istehsalı 3,0 faiz, avtomobil benzininin istehsalı 0,8 faiz artmış, neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzinin istehsalı 12,3 faiz, neft koksunun istehsalı 13,8 faiz, ağ neftin istehsalı 16,9 faiz, yanacaq mazutunun istehsalı 45,1 faiz azalmışdır.

**Neft məhsullarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	824,9	100,8	104,0
Neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzin, min ton	161,9	87,7	-
Ağ neft, min ton	337,4	83,1	57,5
Dizel yanacağı, min ton	1493,2	103,0	142,5
Yanacaq mazutu, min ton	42,2	54,9	11,8
Sürtkü yağları, min ton	18,1	136,1	12,6
Neft bitumu, min ton	378,7	232,2	10,9
Neft koksu, min ton	145,2	86,2	75,2

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 797,2 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məhsul buraxılışı əczaçılıq məhsullarının istehsalında 9,5 dəfə, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalında isə 23,3 faiz, kimya sənayesində 13,4 faiz artmışdır.

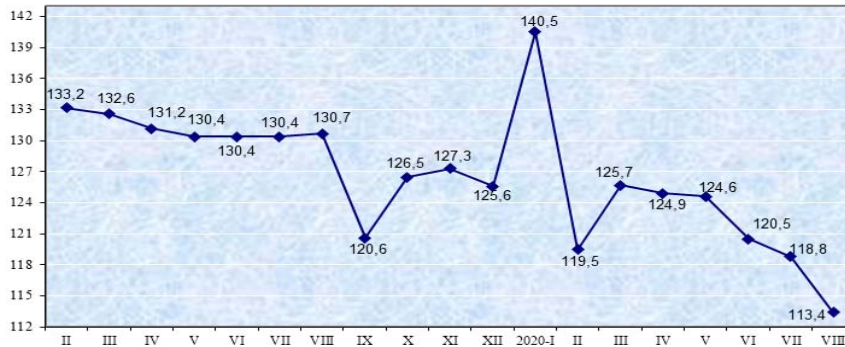
Əsas kimya məhsullarından metanol istehsalı 20,4 faiz, propilen istehsalı 15,2 faiz, etilen istehsalı 14,5 faiz artmışdır. Resin və plastik kütlə məmulatlarından məsaməli polistirol lövhələr və zolaqların istehsalı 2,8 dəfə, bərk polipropilen boruların istehsalı 34,0 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2019-cu il			
Yanvar	135,4	75,6	163,3
Yanvar-fevral	133,2	126,8	164,0
Yanvar-mart	132,6	144,0	159,3
Yanvar-aprel	131,2	154,2	128,7
Yanvar-may	130,4	116,8	132,8
Yanvar-iyun	130,4	105,7	130,8
Yanvar-iyul	130,4	101,3	127,2
Yanvar-avqust	130,7	90,2	124,4
Yanvar-sentyabr	120,6	112,6	126,1
Yanvar-oktyabr	126,5	120,8	122,7
Yanvar-noyabr	127,3	124,7	117,1
Yanvar-dekabr	125,6	120,6	122,0
2020-ci il			
Yanvar	140,5	160,0	103,5
Yanvar-fevral	119,5	104,2	103,6
Yanvar-mart	125,7	136,7	125,0
Yanvar-aprel	124,9	160,7	120,0
Yanvar-may	124,6	3,1 d.	113,6
Yanvar-iyun	120,5	4,6 d.	104,1
Yanvar-iyul	118,8	7,8 d.	119,0
Yanvar-avqust	113,4	9,5 d.	123,3

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 14

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Azot, min kub m	14881,1	97,8	95,9
ondan əmtəlik	291,9	41,9	95,9
Yod, ton	123,4	97,0	45,5
Oksigen, min kub m	1635,2	71,5	58,7
ondan əmtəlik	1605,0	71,5	58,7
Propilen, min ton	78,0	115,2	0,8
ondan əmtəlik	74,0	109,6	0,8
Polietilen, min ton	56,0	73,0	1,2
Etilen, min ton	102,1	114,5	-
Metanol (metil spirti), min ton	327,3	120,4	21,8
Lak-boya məmulatları, ton	8722,8	57,8	1065,9
Sair üzvi kompozisiya həllediciləri və durulaşdırıcıları, ton	22200,0	133,6	15,6

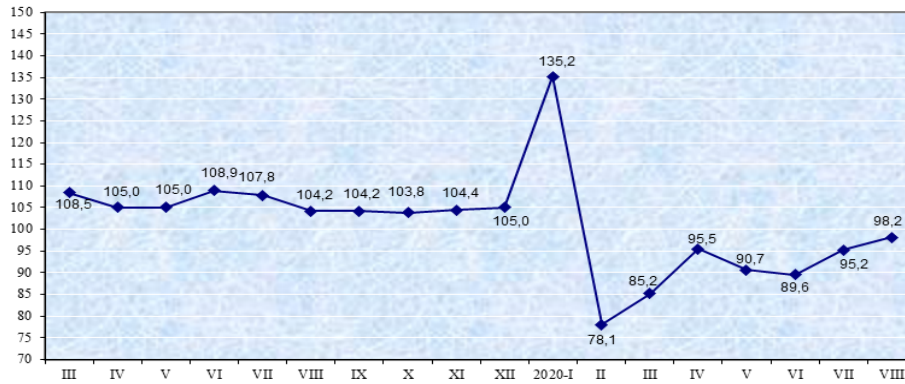
REAL SEKTOR

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	...ardı 01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Bərk polietilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	6779,8	101,9	3887,9
Bərk polipropilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	2494,1	134,0	99,5
Məsaməli polistirol lövhələr və zolaqlar, ton	2045,0	284,0	29,1
Butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatlar, min ədəd	10957,1	146,6	3970,2
Plastik borular, borucuqlar və şlanqlar üçün fittinglər, ton	1019,4	242,7	197,5
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Tərkibində digər antibiotiklər olan, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan dərmanlar, min manat	14,5	52,9	14,4
Tərkibində qarışıq və ya xalis məhsullar olan, digər qruplara daxil edilməyən, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan sair dərmanlar, min manat	510,0	159,5	273,3

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 497,3 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,8 faiz azalmışdır. Tikinti gipsinin istehsalı 2,7 dəfə, tikinti kərpicinin istehsalı 26,3 faiz, hörmə üçün hazır beton qarışığının istehsalı 9,6 faiz artmış, sementin istehsalı 1,6 faiz, betondan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı 24,7 faiz, tikinti əhənginin istehsalı 33,8 faiz, emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatların istehsalı 35,6 faiz, asfaltın istehsalı 46,2 faiz, sementdən, süni daşdan və ya betondan tikinti blokları və kərpiclərinin istehsalı isə 57,1 faiz azalmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

**Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sement, min ton	2189,7	98,4	97,0
Tikinti gipsi, min ton	13,0	270,8	2,1
ondan əmtəlik	12,9	274,5	2,1
Tikinti əhəngi, min ton	20,8	66,2	3,6
Sementdən, süni daşdan və ya betondan tikinti blokları və kərpicləri, min ton	29,1	42,9	36,0
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	22,0	75,3	4,8
Asfalt, min ton	111,2	53,8	-
Tikinti kərpic, min kub metr	339,0	126,3	15,0
Hörmə üçün hazır beton qarışığı, min ton	1202,7	109,6	-
Emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatlar, ton	16340,0	64,4	-

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində yanvar-avqust aylarında 433,1 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, metallurgiya sənayesində 2,3 dəfə artım, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində isə 3,8 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. Yanvar-avqust aylarında sahə üzrə 22365,5 ton qara metallardan sair konstruksiya istehsal edilmişdir.

Cədvəl 16

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2019-cu il		
Yanvar	83,9	74,6
Yanvar-fevral	91,1	87,6
Yanvar-mart	86,1	77,4
Yanvar-aprel	83,3	104,8
Yanvar-may	81,6	121,1
Yanvar-iyun	81,8	147,1
Yanvar-iyul	82,4	159,2
Yanvar-avqust	83,9	180,1
Yanvar-sentyabr	85,4	178,1
Yanvar-oktyabr	87,4	183,5
Yanvar-noyabr	88,3	182,4
Yanvar-dekabr	90,5	180,0
2020-ci il		
Yanvar	138,8	163,9
Yanvar-fevral	139,6	156,5
Yanvar-mart	2,1 d.	102,7
Yanvar-aprel	2,3 d.	104,4
Yanvar-may	2,2 d.	107,4
Yanvar-iyun	2,2 d.	86,9
Yanvar-iyul	2,1 d.	99,5
Yanvar-avqust	2,3 d.	96,2

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	163,2	72,3	4,3
Armatür, min ton	152,6	76,3	6,3
Polad borular, min ton	23,6	119,8	-
Emal edilməmiş alüminium ərintiləri, ilkin şəkildə, min ton	24,0	99,2	5,7
Alüminium çubuqlar, millər və profillər, ton	1877,1	430,2	204,5
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Qara metallardan yığma tikinti konstruksiyaları, min manat	15163,0	86,4	98,2
Qara metallardan sair konstruksiyalar, ton	22365,5	145,3	2641,3
Misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər, ton	3548,0	120,4	-

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 142,7 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 36,8 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalında isə 3,4 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 1000 V-dək gərginlik üçün hesablanmış elektrik cərəyanı naqillərinin istehsalı isə 2,5 dəfə, avtomatik tənzimləmə və idarəetmə üçün cihaz və aparatların istehsalı 2,2 dəfə artmışdır.

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2019-cu il		
Yanvar	137,1	125,9
Yanvar-fevral	137,8	76,0
Yanvar-mart	105,0	85,0
Yanvar-aprel	85,8	102,6
Yanvar-may	91,2	92,1
Yanvar-iyun	110,0	92,0
Yanvar-iyul	155,4	92,5
Yanvar-avqust	178,0	88,9
Yanvar-sentyabr	177,2	91,5
Yanvar-oktyabr	137,1	106,8
Yanvar-noyabr	137,7	101,3
Yanvar-dekabr	151,8	101,1
2020-ci il		
Yanvar	2,2 d.	66,7
Yanvar-fevral	5,7 d.	127,1
Yanvar-mart	3,9 d.	118,3
Yanvar-aprel	2,6 d.	120,6
Yanvar-may	194,6	126,5
Yanvar-iyun	166,6	103,8
Yanvar-iyul	142,8	105,1
Yanvar-avqust	136,8	103,4

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində əsas
məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Mayelərin məsrəfi və ya səviyyəsinin ölçülməsi, yoxlanması üçün cihazlar, ədəd	78668	61,5	50
Avtomatik tənzimləmə və idarəetmə üçün cihaz və aparatlar, ədəd	24540	218,1	90
Qəbuledici qurğuları olmayan radio və televiziya verilişləri aparatları, ədəd	17400	197,7	1107
1000 V-dək gərginlik üçün hesablanmış elektrik cərəyanı naqilləri, ton	2590,6	251,8	3589,8
1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqilləri, ton	921,6	147,8	4342,1
Məişət soyuducuları, ədəd	498	42,0	117

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 212,8 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 96,4 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 63,0 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 50,4 faiz artmışdır. Yanvar-avqust aylarında 1170 ədəd və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 326 ədəd az minik avtomobili istehsal olunmuşdur.

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində
istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2019-cu il			
Yanvar	2,1 d.	2,9 d.	111,9
Yanvar-fevral	180,8	3,0 d.	95,5
Yanvar-mart	113,2	185,6	102,6
Yanvar-aprel	112,1	176,7	95,8
Yanvar-may	115,8	163,9	98,2
Yanvar-iyun	110,0	183,6	101,8
Yanvar-iyul	113,6	71,7	92,5
Yanvar-avqust	104,6	65,5	85,7
Yanvar-sentyabr	101,8	67,8	88,1
Yanvar-oktyabr	104,5	69,3	89,2
Yanvar-noyabr	105,2	75,7	90,0
Yanvar-dekabr	101,0	82,3	82,6
2020-ci il			
Yanvar	56,0	172,8	189,8
Yanvar-fevral	80,9	7,0 d.	2,5 d.
Yanvar-mart	84,0	7,3 d.	166,7
Yanvar-aprel	76,2	4,7 d.	135,1
Yanvar-may	91,8	2,3 d.	137,6
Yanvar-iyun	116,2	196,1	157,2
Yanvar-iyul	164,9	192,5	157,7
Yanvar-avqust	150,4	196,4	163,0

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobillərin istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin
buraxılışı**

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Fəvvarə armaturu, ton	31,1	27,4	-
Ştanqlı quyu nasosları, ədəd	3115	67,0	957
Mancanaq dəzgahları, ədəd	142	33,5	56
Maye üçün nasoslar, maye qaldırıcıları, ədəd	29	7,9	-
Odsöndürənlər, ədəd	2160	21,2	-
Traktorlar, ədəd	165	20,2	144
Minik avtomobilləri, ədəd	1170	78,2	119

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı
bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların
təmizlənməsi və emalı sektorları**

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda dövr ərzində 1320,5 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,7 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 1,7 faiz azalaraq 211,8 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 22

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1320,5	109,7
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	211,8	98,3

Cədvəl 23

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2020-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı			
Elektrik enerjisi, milyon kVt-saat	17207,7	105,1	-
ondan əmtəəlik	16666,3	105,5	-
su elektrik stansiyalarının istehsalı	828,7	70,2	-
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	15736,6	108,5	-
küləklə işləyən elektrik stansiyaların istehsalı	68,8	88,0	-
günəş enerjisi ilə işləyən elektrik stansiyaların istehsalı	32,2	108,1	-
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı			
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, milyon kub metr	176,4	55,3	-

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 8682,4 milyon manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,7 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 19,0 faiz artmış, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 10,5 faiz azalmışdır. Ümumi sərmayənin 5829,5 milyon manatı və ya 67,1 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 2030,6 milyon manatı (23,4 faizi) xidmət sahələrinin, 822,3 milyon manatı (9,5 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 40,9 faizi dövlət, 59,1 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 61,6 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 61,7 faizini təşkil etmişdir.

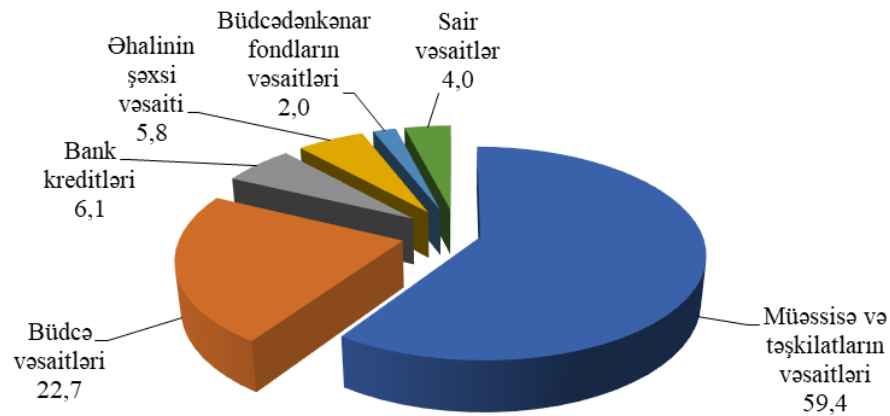
Əsas kapitala yönəldilmiş sərmayədə müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 5154,5 milyon manat, büdcə vəsaitləri 1972,7 milyon manat, bank kreditləri 534,3 milyon manat, əhalinin şəxsi vəsaitləri 500,3 milyon manat, sair vəsaitlər 345,4 milyon manat, büdcədən kənar dövlət fondlarının vəsaitləri 175,2 milyon manat təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	8682,4	100,7	100,0
o cümlədən:			
Müəssisə və təşkilatların vəsaitləri	5154,5	106,5	59,4
Bank kreditləri	534,3	78,5	6,1
Büdcə vəsaitləri	1972,7	82,3	22,7
Büdcədən kənar fondların vəsaitləri	175,2	128,3	2,0
Əhalinin şəxsi vəsaiti	500,3	91,1	5,8
Sair vəsaitlər	345,4	14,4 d.	4,0

Qrafik 7

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əsas kapitalla yönəldilmiş ümumi vəsaitin 53,3 faizi sənaye, 21,4 faizi tikinti, 12,1 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,5 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 2,2 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 1,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 1,4 faizi təhsil, 1,3 faizi informasiya və rabitə, 0,9 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 0,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 0,5 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, hər birində 0,3 faiz olmaqla maliyyə və sığorta fəaliyyəti, inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət, 0,2 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 25

**İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitalla
yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri**

İqtisadiyyatın sahələri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	8682,4	100,7	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	168,1	56,2	1,9
Sənaye	4628,1	110,4	53,3
o cümlədən:			
Mədəncıxarma sənayesi	3571,7	114,0	41,1
Emal sənayesi	660,3	128,1	7,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	206,2	88,8	2,4
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	189,9	61,3	2,2
Tikinti	1855,6	98,3	21,4
ondan mənzil tikintisi	822,3	101,4	9,5
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	77,4	148,4	0,9

REAL SEKTOR

İqtisadiyyatın sahələri	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	...ardı
			Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1050,3	84,5	12,1
o cümlədən:			
nəqliyyat	1049,8	84,5	12,1
poçt və kuryer fəaliyyəti	0,5	48,3	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	38,0	85,4	0,4
İnformasiya və rabitə	109,8	57,6	1,3
ondan rabitə	101,9	54,6	1,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	28,6	165,5	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1,6	20,3	0,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	300,9	6,4 d.	3,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	28,0	44,1	0,3
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	190,0	72,8	2,2
Təhsil	121,9	70,2	1,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	45,2	53,1	0,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	23,4	115,6	0,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	15,5	35,7	0,2

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında neft-qaz sektoruna 3891,4 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 4791,0 milyon manatlıq vəsaitin 736,7 milyon manatı (ümumi sərmayənin 8,5 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

**Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektoru üzrə
əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər**

2020-ci il	Neft-qaz sektoru		Qeyri neft-qaz sektoru	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	475,2	47,7	521,5	52,3
Fevral	462,3	47,7	506,2	52,3
Mart	505,1	52,4	459,1	47,6
Aprel	364,1	37,4	610,0	62,6
May	494,5	49,2	509,6	50,8
İyun	477,2	46,6	571,4	53,4
İyul	646,4	39,6	985,7	60,4
Avqust	466,6	42,6	627,5	57,4

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında Bakı şəhərində “Yeni klinika” tibb müəssisəsi, 3 saylı DOST mərkəzi, modul tipli xəstəxana kompleksi, modul tipli hospital, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Tibb Mərkəzinin modul tipli hospitalı, “Böyükşor” və “Əhmədli” elektrik yarımstansiyaları, S.Bəhlulzadə adına Mədəniyyət Evi, Naxçıvan Muxtar Respublikasında 2 ambulatoriya-poliklinika müəssisəsi, Sumqayıt şəhərində 2 tibbi maska istehsalı müəssisəsi, qoruyucu kombinezonların istehsalı müəssisəsi, modul tipli xəstəxana, Gəncə şəhərində tikinti materialları istehsalı zavodu, Gəncə Şəhər Xəstəxanasının modul tipli infeksiyon xəstəliklər korpusu, 200 çarpayılıq xəstəxana binası, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin yeni tədris korpusu, Mingəçevir şəhərində Dövlət Rəmzləri Muzeyi, Şəki şəhərində modul tipli xəstəxana, 200 çarpayılıq xəstəxana binası, Abşeron rayonunda modul tipli xəstəxana, Ağcabədi rayonunda “Asan Həyat” kompleksi, dənli bitki toxumlarının emalı zavodu, Ağstafa rayonunda “Azərxaç” ASC-nin filialı, Aqrar Sənaye Kompleksi, Balakən rayonunda regional “Asan xidmət” mərkəzi, Balakən şəhər Uşaq İncəsənət Məktəbinin yeni binası, Avtomatik İdarəetmə və Nəzarət Mərkəzi, Goranboy rayonunda “Azərxaç” ASC-nin filialı, İsmayilli rayonunda modul tipli xəstəxana, Kürdəmir rayonunda “Asan Həyat” kompleksi, “Azərxaç” ASC-

nin filialı, Qazax rayonunda əhəng zavodu, “Azərxaç” ASC-nin filialı, Qəbələ rayonunda modul tipli xəstəxana, Qobustan rayonunda modul tipli xəstəxana, Tərtər rayonunda Olimpiya İdman Kompleksi, Dövlət Rəmzləri Muzeyi, “Azərxaç” ASC-nin filialı, Tovuz rayonunda “Asan Həyat” kompleksi, “Azərxaç” ASC-nin filialı, Azərbaycan Aşıq Sənəti Dövlət Muzeyi, Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi, Dövlət Rəmzləri Muzeyi, Şəmkir rayonunda “Şəmkirçay” Sütəmizləyici Qurğular Kompleksi və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitalla 3326,4 milyon manat vəsait yönəldilmişdir.

Cədvəl 27

**Daxili və xarici mənbələrdən
əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər**

2020-ci il	Daxili mənbələr üzrə		Xarici mənbələr üzrə	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	609,1	61,1	387,6	38,9
Fevral	536,3	55,4	432,2	44,6
Mart	558,1	57,9	406,1	42,1
Aprel	634,8	65,2	339,3	34,8
May	553,3	55,1	450,8	44,9
İyun	610,2	58,8	438,4	41,2
İyul	1190,7	73,0	441,4	27,0
Avqust	663,5	60,6	430,6	39,4

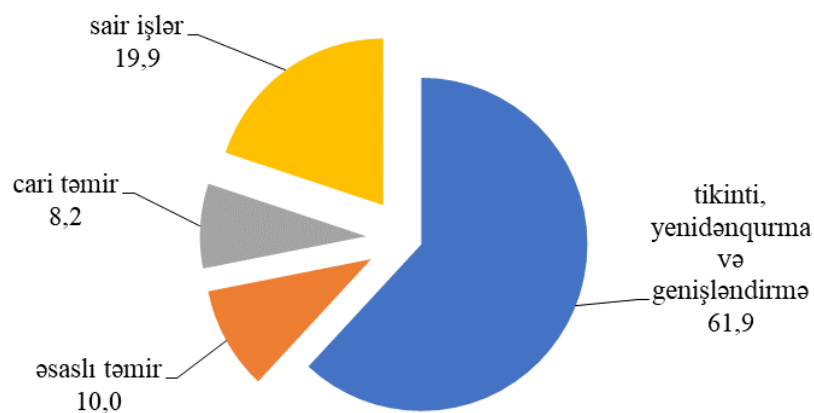
Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 2903,2 milyon manatı (87,3 faizi) Birləşmiş Krallıq, ABŞ, Türkiyə, Yaponiya, İsveçrə, Malayziya, Norveç, Rusiya və İran sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 61,9 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 10,0 faizini əsaslı təmir, 8,2 faizini cari təmir, 19,9 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir.

Ümumi inşaat işlərinin 84,6 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

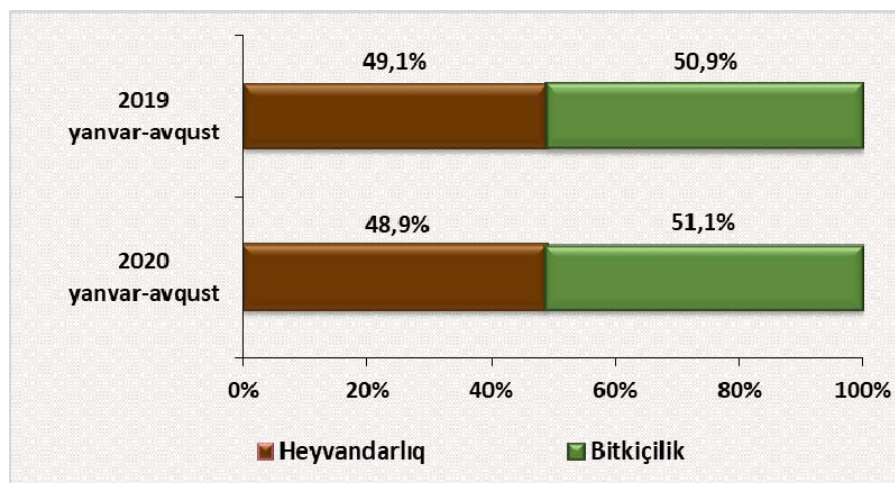

Kənd təsərrüfatı

2020-ci ilin yanvar-avqust ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 5722,1 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 2799,0 milyon manatı heyvandarlıq, 2923,1 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 1,9 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,2 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 0,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 28

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən:	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2019-cu il			
Yanvar	102,4	101,2	143,6
Yanvar-fevral	103,6	102,5	143,7
Yanvar-mart	103,6	102,8	124,7
Yanvar-aprel	103,9	102,9	122,2
Yanvar-may	106,7	102,9	124,9
Yanvar-iyun	113,0	102,9	125,6
Yanvar-iyul	106,3	103,1	109,5
Yanvar-avqust	106,2	103,1	109,2
Yanvar-sentyabr	107,1	103,1	111,0
Yanvar-oktyabr	107,2	103,2	111,4
Yanvar-noyabr	107,1	103,2	111,3
Yanvar-dekabr	107,2	103,5	111,7
2020-ci il			
Yanvar	103,6	103,2	112,5
Yanvar-fevral	103,6	103,2	112,7
Yanvar-mart	103,7	103,2	113,4
Yanvar-aprel	103,8	103,2	113,5
Yanvar-may	103,6	103,2	105,3
Yanvar-iyun	102,2	103,2	101,1
Yanvar-iyul	102,0	103,2	100,7
Yanvar-avqust	101,9	103,2	100,6

Bitkiçilik. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin yığımı davam edir və sentyabr ayının 1-nə kimi dənli və dənli paxlalı bitkilərin (qarğıdalısız) əkin sahələrindən 2914,9 min ton və ya ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,7 faiz az məhsul götürülmüşdür. Orta hesabla hər hektardan əldə edilmiş məhsul 30,7 sentner təşkil etmişdir. Bundan əlavə, məhsul toplanmış 10,1 min hektar qarğıdalı sahəsindən 56,9 min ton məhsul götürülmüşdür.

Yığım başlanandan sahələrdən 1342,1 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 4,5 faiz çox tərəvəz, 757,6 min ton (7,6 faiz çox) kartof, 431,7 min ton (0,9 faiz çox) bostan məhsulları, 398,2 min ton (4,1 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 63,6 min ton (12,4 faiz çox) üzüm, 759,3 ton (30,7 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 22,9 min ton (27,1 faiz az) günəbaxan, 22,0 min ton (12,2 faiz çox) şəkər çuğunduru və 3,8 min ton (6,4 faiz çox) tütün yığılmışdır.

Cədvəl 29

**Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə
bitkiçilik məhsullarının yığımı**

	2020-ci il yanvar-avqust				2019-cu il yanvar-avqust		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha
Dənlilər və dənli paxlalı bitkilər- cəmi	959,7	95,7	2 971,8	31,0	1041,3	3 286,5	31,6
dənlilər və dənli paxlalı bitkilər (qarğıdalısız)	949,6	98,1	2 914,9	30,7	1031,5	3 229,0	31,3
qarğıdalı dən üçün	10,1	29,2	56,9	56,3	9,8	57,5	58,5
Pambıq, ton	100,3^{x)}	-	-	-	100,1^{x)}	164,8	-
Günəbaxan dən üçün	10,1	88,6	22,9	22,7	14,0	31,4	22,5
Şəkər çuğunduru	0,7	13,7	22,0	321	0,7	19,6	281

REAL SEKTOR

...ardı

	2020-ci il yanvar-avqust				2019-cu il yanvar-avqust		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha
Tütün	3,1 ^{x)}	-	3,8	-	3,1 ^{x)}	3,5	-
Kartof	44,0	77,1	757,6	172	43,8	703,8	161
Tərəvəz	59,8	89,8	1 342,1	225	61,7	1 283,8	208
Bostan bitkiləri	19,7	98,7	431,7	219	20,9	427,9	205
Meyvə və giləmeyvə	212,3 ^{x)}	-	398,2	-	205,0 ^{x)}	382,4	-
Üzüm	16,0 ^{x)}	-	63,6	-	16,0 ^{x)}	56,5	-
Yaşıl çay yarpağı, ton	1,1 ^{x)}	-	759,3	-	1,1 ^{x)}	580,8	-

^{x)} əkin sahəsi

Heyvandarlıq. 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-avqust aylarında diri çəkiddə ət istehsalı 3,1 faiz artaraq 342,9 min ton, süd istehsalı 1,9 faiz artaraq 1411,9 min ton, yumurta istehsalı 6,6 faiz artaraq 1324,2 milyon ədəd və yun istehsalı 0,5 faiz artaraq 15,5 min ton olmuşdur. Bundan başqa, ölkədə 446,6 ton barama istehsal olunmuşdur.

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkiddə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
<u>2019-cu il</u>				
Yanvar	40,7	152,5	144,2	-
Yanvar-fevral	80,5	304,9	283,0	-
Yanvar-mart	122,9	467,5	442,4	-
Yanvar-aprel	166,1	649,8	597,8	2,3
Yanvar-may	201,4	845,9	765,5	12,2
Yanvar-iyun	252,5	1 037,2	926,9	14,6
Yanvar-iyul	289,3	1 219,2	1 093,4	14,9
Yanvar-avqust	332,6	1 386,0	1 242,2	15,4
Yanvar-sentyabr	375,5	1 574,0	1 386,1	15,8
Yanvar-oktyabr	429,9	1 751,4	1 531,7	15,9
Yanvar-noyabr	476,6	1 938,7	1 669,9	15,9
Yanvar-dekabr	573,3	2 150,8	1 827,1	16,1
<u>2020-ci il</u>				
Yanvar	41,9	154,8	160,3	-
Yanvar-fevral	82,9	309,7	315,7	-
Yanvar-mart	126,6	475,6	485,3	-
Yanvar-aprel	171,2	659,9	653,2	2,3
Yanvar-may	207,5	859,4	836,3	12,2
Yanvar-iyun	260,4	1 056,7	991,5	14,6
Yanvar-iyul	298,4	1 242,0	1 169,6	15,0
Yanvar-avqust	342,9	1 411,9	1 324,2	15,5

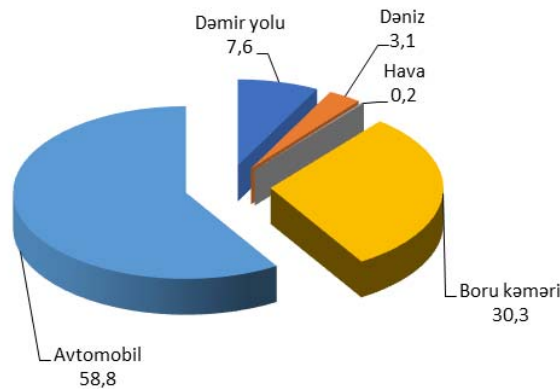
Nəqliyyat

Cari ilin yanvar-avqust aylarında yük və sərnişin daşımaları ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 18,3 faiz və 35,2 faiz azalmışdır.

2020-ci ilin yanvar-avqust ayları ərzində nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 126,2 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 3,1 faizi dəniz, 7,6 faizi dəmir yolu, 0,2 faizi hava, 58,8 faizi avtomobil nəqliyyatı, 30,3 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 10

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 22,3 faiz azalmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 78,6 faiz təşkil etmişdir.

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında nəqliyyatçılar 844,4 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 92,1 faizi avtomobil nəqliyyatı, 7,7 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2020-ci ilin yanvar-avqust ayları ərzində 9,6 milyon ton yük, 1531,6 min sərnişin daşınmış, 2019-cu ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 0,5 faiz artım, sərnişin daşınmasında isə 30,9 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 309 vaqon yüklənmiş, 382 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 13,8 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 3,7 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,8 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında daşınmış yüklərin həcmi 3939,9 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,6 faiz azalmışdır. Yüklərin 32,4 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

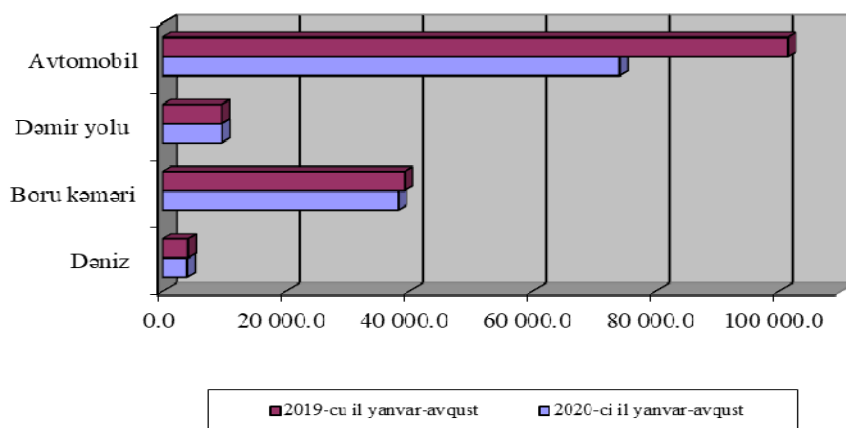
Dəniz limanları tərəfindən 5871,9 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 5608,4 min tonunu və ya 95,5 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2020-ci il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 159,3 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən 7,4 faiz artaraq 14,6 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 11

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 74,1 milyon ton yük, 777,7 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 26,9 faiz və 32,3 faiz azalma qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 96,3 faizi avtobus, 3,7 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 45,2 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 28,8 faiz azalmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 57,0 faiz azalaraq 64,7 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 491,3 min və ya 73,5 faiz az sərnişin daşınmış, daşımaların 99,5 faizi dövlət, 0,5 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 2,2 dəfə artaraq 277,0 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 23945,7 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 79,7 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində bu kəmər vasitəsilə 19077,1 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə 2764,7 min ton tranzit nefti də nəql edilmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 19839,4 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,1 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 40,1 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 7964,4 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında **Avropa-Qafqaz-Asiya** nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində daşınmış yüklərin həcmi 24480,5 min ton, yük dövriyyəsi isə 5550,1 milyon ton-km olmuşdur. Yüklərin 13956,8 min tonu və ya 57,0 faizi avtomobil nəqliyyatı, 7540,0 min tonu və ya 30,8 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 2983,7 min tonu və ya 12,2 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhliz vasitəsilə daşınmış yüklərin 20,2 faizini və ya 4955,6 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 1,1 faiz artaraq 1413,0 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 72,3 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 42,1 faizi və ya 595,0 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 29,4 milyard manat olmaqla 2019-cu ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 7,5 faiz azalmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 7,1 faiz azalaraq 28,3 milyard manata bərabər olmuş, onun 48,6 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 31

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2020-ci ilin yanvar- avqust ayları 2019-cu ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	29 397,7	92,5
o cümlədən:		
dövlət mülkiyyəti üzrə	1 052,5	83,9
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	28 345,2	92,9
ondan:		
fərdi sahibkarlar üzrə	13 772,6	95,5

Hesabat dövründə istehlak bazarında bir istehlakçı orta hesabla ayda 368,7 manat və ya 2019-cu ilin eyni dövrünün göstəricisindən nominal ifadədə 21,1 manat az vəsait xərcləmişdir.

Məhsul bazarı

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 24,6 milyard manatlıq, o cümlədən 13,3 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 11,3 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 1,8 faiz, o cümlədən qeyri-ərzaq malları üzrə 6,9 faiz azalmış, ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə isə 3,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 32

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manatla	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	24 564,3	100,0	98,2
o cümlədən: ərzaq məhsulları	12 014,7	48,9	103,6
içkilər və tütün məmulatları	1 273,0	5,2	100,6
qeyri-ərzaq malları	11 276,6	45,9	93,1

Hesabat dövründə əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 308,1 manat və ya 2019-cu ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən nominal ifadədə 2,5 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 166,7 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 141,4 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən:	
		ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
2019-cu il			
Yanvar	102,7	102,4	103,1
Yanvar-fevral	102,6	102,3	103,0
Yanvar-mart	102,7	102,4	103,1
Yanvar-aprel	102,7	102,3	103,0
Yanvar-may	102,8	102,4	103,1
Yanvar-iyun	102,8	102,5	103,1
Yanvar-iyul	102,9	102,5	103,2
Yanvar-avqust	102,9	102,6	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	102,6	103,3
Yanvar-oktyabr	103,1	102,7	103,4
Yanvar-noyabr	103,5	103,1	103,9
Yanvar-dekabr	103,6	103,2	104,0
2020-ci il			
Yanvar	103,2	102,7	103,6
Yanvar-fevral	103,1	102,6	103,6
Yanvar-mart	101,2	102,9	99,5
Yanvar-aprel	98,1	102,6	93,5
Yanvar-may	98,3	103,2	93,3
Yanvar-iyun	98,1	103,1	93,1
Yanvar-iyul	97,9	103,2	92,5
Yanvar-avqust	98,2	103,3	93,1

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları
üzrə strukturu**

	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında satışdan gəlir, milyon manat	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	24 564,3	98,2
o cümlədən:		
ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	13 287,7	103,3
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	3 593,5	81,0
elektrik malları və mebellər	1 358,7	92,0
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	190,2	95,4
əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatlar	439,6	137,7
avtomobil benzini və dizel yanacağı	1 331,0	99,5
digər qeyri-ərzaq malları	4 363,6	100,4

2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 54,1 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 14,6 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,5 faizi elektrik malları və mebellərin, 5,4 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağının, 1,8 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatların, 0,8 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,8 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

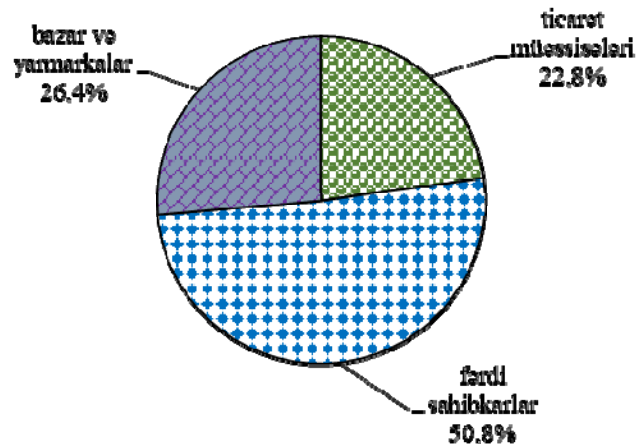
Cədvəl 35

Məhsul bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2020-ci ilin yanvar- avqust ayları 2019-cu ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	24 564,3	98,2
o cümlədən:		
müəssisələr üzrə	5 601,7	108,9
fərdi sahibkarlar üzrə	12 466,3	101,1
bazar və yarmarkalar üzrə	6 496,3	86,3

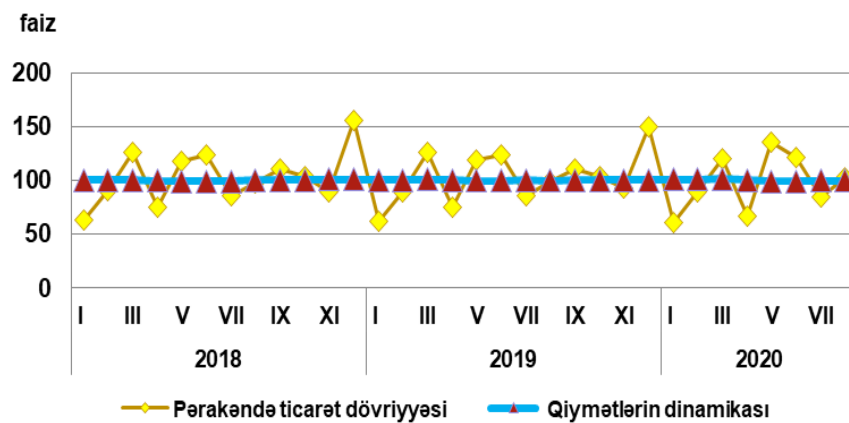
Qrafik 12

**2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə
ticarət dövriyyəsinin strukturu**

Qrafik 13

**Pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlak məhsullarının
satışı və qiymət indeksinin dinamikası**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

İctimai iaşə xidmətləri

Dünyada koronavirus infeksiyasının sürətlə yayılması əksər ölkələrin turizm sektoruna da öz mənfi təsirini göstərmişdir. Bu hal ölkəmizdə də müşahidə olunmuş və cari ilin yanvar-avqust aylarında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə turizm infrastrukturunun əsas elementlərindən olan ictimai iaşə müəssisələrinin göstəricilərində azalma qeydə alınmışdır. Azalmanın əsas səbəbi koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikası ərazisində ictimai iaşə obyektlərinin fəaliyyətinə qoyulan məhdudiyyətlər, həmçinin Azərbaycan Respublikası ilə qonşu dövlətlər arasında dövlət sərhədində məhdudlaşdırıcı rejimin, eləcə də dünyanın əksər ölkələrində vətəndaşların səfərlərinə müvəqqəti məhdudiyyətlərin tətbiq olunması ilə əlaqədar ölkəmizə gələn əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin sayında müşahidə olunmuş kəskin azalma (cari ilin mart, aprel, may, iyun, iyul və avqust ayları ötən ilin eyni ayları ilə müqayisədə müvafiq olaraq 2,6 dəfə, 12,1 dəfə, 9,9 dəfə, 12,0 dəfə, 13,0 dəfə, 11,5 dəfə) nəticəsində mart, aprel, may, iyun, iyul və avqust aylarında ötən ilin eyni ayları ilə müqayisədə ictimai iaşə xidmətlərinin həcmində azalma müşahidə olunmuşdur. Cari ilin avqust ayında ictimai iaşə dövrüyyəsi ötən ilin avqust ayı ilə müqayisədə 2,9 dəfə azalmışdır. Nəticədə ictimai iaşə xidmətlərinin həcmi ötən ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 2,1 dəfə azalaraq 463,6 milyon manat olmuşdur.

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında, min manat	2020-ci ilin yanvar- avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	463 593,6	47,5
o cümlədən:		
dövlət	4 047,9	42,0
qeyri-dövlət	459 545,7	47,5
ondan:		
fiziki şəxslər	248 462,4	43,8

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 45,9 faizi hüquqi şəxslərin, 54,1 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 1,9 dəfə azalaraq 211,1 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

Koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə ölkənin rayon və şəhərləri arasında vətəndaşların səfərlərinə qoyulan məhdudiyyətlərin təsiri nəticəsində cari ilin mart, aprel, may, iyun, iyul və avqust aylarında sənişin daşınmasında müşahidə olunan ciddi azalmalar, həmçinin bir sıra xidmət sahələrinin fəaliyyətinə qoyulmuş məhdudiyyətlərlə əlaqədar əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir cari ilin yanvar-avqust aylarında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24,0 faiz azalaraq 4369,8 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 3312,0 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 75,8 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 37

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	4 369,8	76,0
dövlət	1 015,3	83,4
qeyri-dövlət	3 354,5	74,0
ondan: fiziki şəxslər	1 057,8	70,1

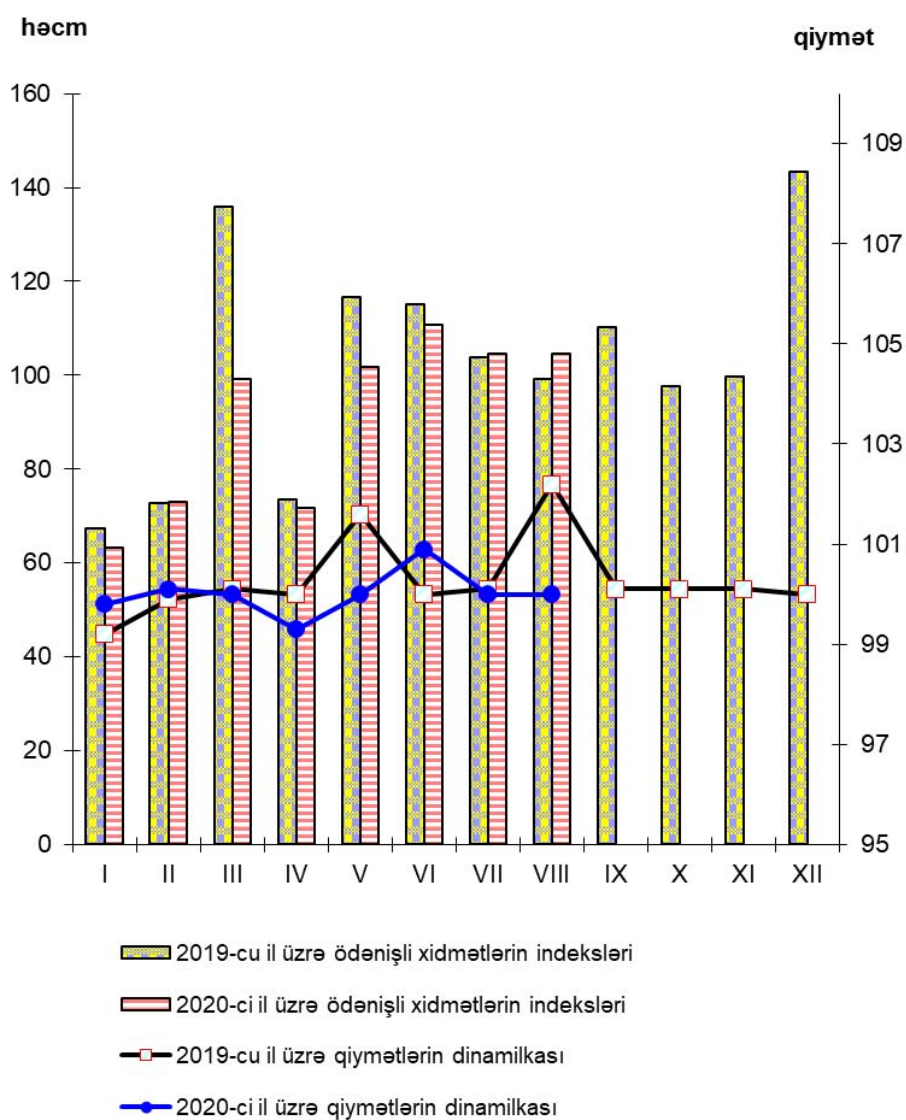
Cari ilin yanvar-avqust aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 438,5 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 137,2 manat az müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən:	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2019-cu il			
Yanvar	100,8	100,5	101,6
Yanvar-fevral	100,7	100,5	101,0
Yanvar-mart	100,8	100,8	100,8
Yanvar-aprel	101,0	101,0	100,7
Yanvar-may	101,2	101,3	101,1
Yanvar-iyun	101,5	101,5	101,3
Yanvar-iyul	101,8	101,9	101,6
Yanvar-avqust	102,0	102,0	101,8
Yanvar-sentyabr	102,1	102,1	101,9
Yanvar-oktyabr	102,3	102,3	102,2
Yanvar-noyabr	102,5	102,5	102,5
Yanvar-dekabr	103,1	103,1	103,4
2020-ci il			
Yanvar	104,8	105,4	103,0
Yanvar-fevral	105,0	105,4	103,9
Yanvar-mart	94,5	95,2	92,9
Yanvar-aprel	90,3	91,8	86,3
Yanvar-may	85,1	86,9	80,4
Yanvar-iyun	80,8	82,9	75,3
Yanvar-iyul	77,8	79,9	72,0
Yanvar-avqust	76,0	78,1	70,1

Qrafik 14

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)**

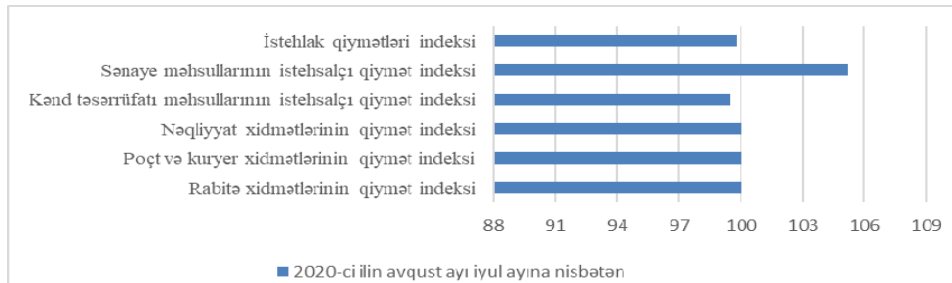
Qiymət indeksləri

Cədvəl 39

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	99,8	102,8	102,9
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	105,2	87,7	72,9
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	99,5	104,5	107,9
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,5	101,2
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,9	99,9
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0

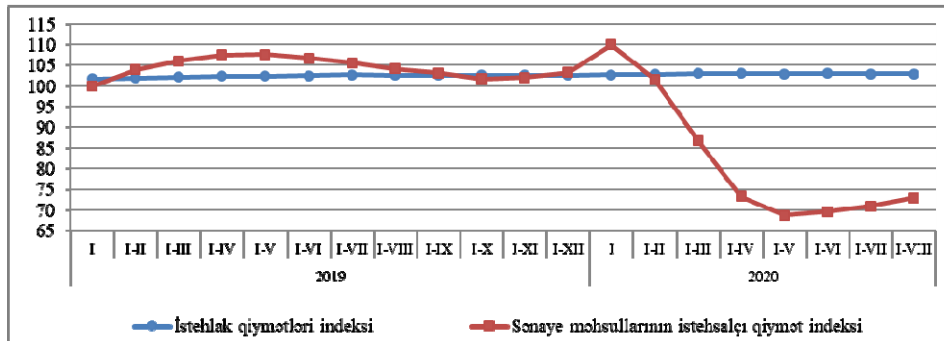
Qrafik 15

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 16

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak qiymətləri indeksi

2020-ci ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 99,8 faiz, 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 102,9 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 40

<

REAL SEKTOR

...ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Oktyabr	100,4	102,7	102,6	100,2	105,0	103,7
Noyabr	100,5	102,6	102,6	100,9	104,8	103,8
Dekabr	100,5	102,4	102,6	101,1	104,2	103,8
IV rüb	101,0	-	102,6	101,4	-	104,7
2020-ci il						
Yanvar	100,6	102,7	102,7	101,3	104,6	104,6
Fevral	100,7	102,9	102,8	101,6	105,1	104,9
Mart	101,0	103,3	103,0	102,2	106,0	105,2
I rüb	101,9	-	103,0	104,2	-	105,2
Aprel	100,1	103,0	103,0	100,7	106,0	105,4
May	99,5	102,9	102,9	98,7	105,7	105,5
İyun	99,7	103,0	103,0	98,5	105,3	105,5
II rüb	100,5	-	103,0	101,3	-	105,7
İyul	99,7	102,7	102,9	99,3	104,6	105,3
Avqust	99,8	102,8	102,9	99,5	104,9	105,3

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2019-cu il						
Yanvar	100,2	101,2	101,2	99,2	103,4	103,4
Fevral	100,1	101,2	101,2	100,2	103,7	103,5
Mart	100,1	101,3	101,2	100,1	103,7	103,6
I rüb	100,4	-	101,2	99,5	-	103,6
Aprel	100,1	101,4	101,2	100,1	103,8	103,7
May	100,0	101,3	101,3	100,1	102,2	103,4
İyun	100,0	101,3	101,3	100,0	102,3	103,2
II rüb	100,1	-	101,3	100,3	-	102,8
İyul	100,2	101,4	101,3	100,1	102,3	103,0
Avqust	100,0	101,2	101,3	100,1	100,1	102,7
Sentyabr	100,1	101,2	101,3	100,0	100,1	102,4
III rüb	100,2	-	101,2	100,1	-	100,8
Oktyabr	100,1	101,0	101,2	100,9	100,9	102,2
Noyabr	100,2	101,0	101,2	100,1	100,9	102,1
Dekabr	100,1	101,0	101,2	100,1	100,9	102,0
IV rüb	100,4	-	101,0	101,0	-	100,9

REAL SEKTOR

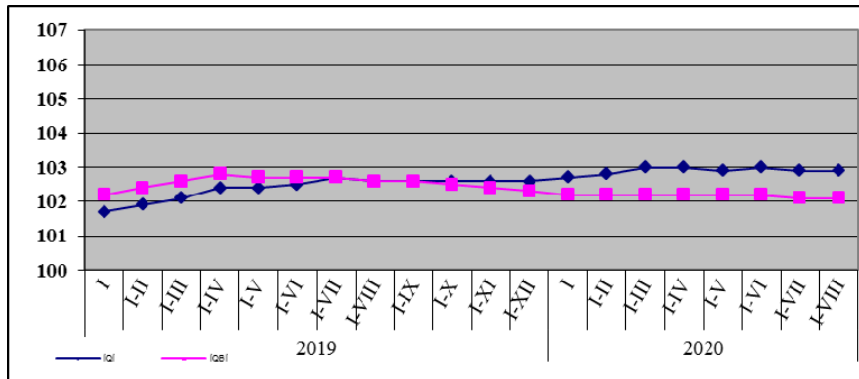
...sonu

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2020-ci il						
Yanvar	100,3	101,1	101,1	99,8	101,5	101,5
Fevral	100,1	101,1	101,1	100,1	101,4	101,4
Mart	100,2	101,2	101,2	100,0	101,2	101,4
I rüb	100,5	-	101,2	99,9	-	101,4
Aprel	100,1	101,3	101,2	99,3	100,4	101,1
May	100,1	101,4	101,2	100,0	100,4	101,0
İyun	100,1	101,5	101,3	100,9	101,2	101,0
II rüb	100,3	-	101,4	99,6	-	100,7
İyul	100,0	101,3	101,3	100,0	101,1	101,0
Avqust	100,0	101,4	101,3	100,0	101,1	101,0

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2020-ci ilin avqust ayında iyul ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 102,1 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 17

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2020-ci ilin avqust ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 99,5 faiz, 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 105,3 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 41

**Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının
istehlak qiymətləri indeksləri**

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu il yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	100,3	103,8	103,9	101,6
Ət və ət məhsulları	100,1	103,4	103,9	101,1
Balıq və balıq məhsulları	100,6	104,8	105,4	103,3
Süd və süd məhsulları, yumurta	100,2	107,1	107,2	103,1
Kərə və bitki yağları	100,0	99,9	100,3	102,1
Meyvələr	96,4	110,1	108,7	94,2
Tərəvəzlər	98,4	104,7	108,3	111,6
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	100,1	100,4	100,7	101,0
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,2	101,5	101,5	101,7
Çay, qəhvə, kakao	100,2	101,2	101,0	103,5
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,2	102,1	102,6	102,7
Araq, brendi (konyak)	100,1	102,8	102,2	110,6
Tütün məmulatları	100,2	118,4	115,5	120,6

2020-ci ilin avqust ayında qeyri-ərzaq məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,3 faiz təşkil etmişdir.

Qeyri-ərzaq məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu il yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	99,9	103,5	102,6	104,2
Geyim	100,0	101,8	101,5	101,1
Ayaqqabı	99,9	101,8	101,6	101,4
İnşaat materialları	100,1	101,5	101,6	102,2
Mebel və ev əşyaları	100,0	101,3	101,7	102,1
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,2	102,4	102,7	102,4
Məişət cihazları	99,9	100,3	100,2	100,1
Kiçik elektrik cihazları	99,8	100,7	100,6	101,4
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	103,0	102,6	102,2
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	100,1	102,2	101,6	102,2
Dərmanlar	100,0	100,0	100,0	100,0
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	102,6	102,6	103,5
Minik avtomobilləri	100,1	100,4	99,5	97,3
Velosipedlər	100,3	102,5	102,8	101,9
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	99,9	101,1	101,2	101,0
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon aparatları	100,0	98,5	98,5	99,4
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	100,0	100,5	100,0	99,3
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (kalkulyator, fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,6	99,6	100,1	100,4
Oyuncaqlar	100,2	102,7	102,5	102,8

REAL SEKTOR

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu il yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	...ardı Məlumat üçün: 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	100,1	102,5	103,5	101,2
Kitablar	100,0	99,7	98,1	98,4
Qəzetlər və digər dövrü nəşrlər	100,0	100,4	100,3	100,3
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün lövazimat	100,0	101,3	101,9	106,0
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	100,1	101,6	101,3	101,6
Zərgərlik məmulatları	100,4	103,2	102,8	101,0
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,1	101,7	101,3	101,5

2020-ci ilin avqust ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,0 faiz təşkil etmişdir.

**Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin
istehlak qiymətləri indeksləri**

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu il yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,0	101,5	102,0	102,0
Ayaqqabıların təmiri	100,0	100,8	101,3	100,5
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	99,8	100,6	102,7	103,2
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Zibilin daşınması xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	96,9	100,0
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	106,7	106,7	96,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,0	100,8	101,0	101,2
Məişət cihazlarının təmiri	100,1	100,9	101,6	101,5
Ev və məişət xidmətləri	100,0	101,0	100,7	101,5
Tibbi xidmətlər	100,1	102,4	103,4	102,4
Stomatoloji xidmətlər	100,6	102,9	102,7	101,9
Xəstəxana xidmətləri	100,0	100,5	101,0	100,0
Avtomobillərin təmiri	100,0	100,5	100,8	101,7
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınması xidmətləri	100,0	94,7	98,2	103,0
Metro nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	141,2
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	120,9

REAL SEKTOR

...ardı

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	102,9	100,3	101,2	97,3
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	100,0	100,3	100,9	102,0
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	100,0	101,5	100,8
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,0	101,0	101,0	101,4
Mehmanxana xidməti	100,0	100,8	102,0	102,9
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,0	101,0	101,3	101,8
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

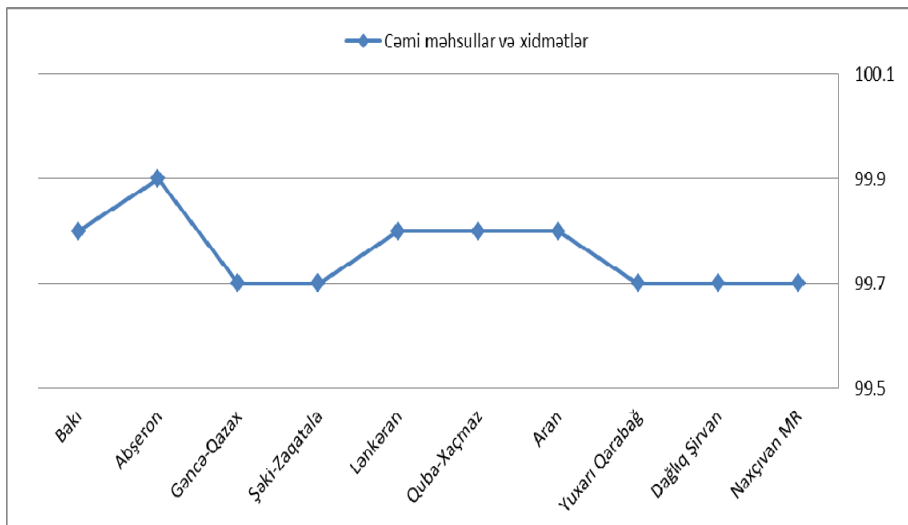
Cədvəl 44

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2020-ci ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	99,8	99,6	99,8	100,0
Abşeron	99,9	99,8	100,0	100,0
Gəncə-Qazax	99,7	99,3	100,0	100,0
Şəki-Zaqatala	99,7	99,3	100,1	100,0
Lənkəran	99,8	99,5	100,0	100,0
Quba-Xaçmaz	99,8	99,5	100,1	100,0
Aran	99,8	99,5	100,1	100,1
Yuxarı Qarabağ	99,7	99,4	100,1	100,0
Dağlıq Şirvan	99,7	99,2	100,0	100,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	99,7	99,4	100,0	100,0

Qrafik 18

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2020-ci ilin avqust ayında sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 105,2 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 106,2 faiz, emal sənayesi üzrə 101,7 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 45

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	105,2	87,7	72,9
Mədənçıxarma sənayesi	106,2	78,5	64,5
Emal sənayesi	101,7	94,3	97,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2020-ci ilin avqust ayında iyul ayı ilə müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi 99,5 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 98,7 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 100,2 faiz təşkil etmişdir.

Ay ərzində meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi 100,6 faiz, balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi 100,3 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 46

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	99,5	104,5	107,9
bitkiçilik məhsulları	98,7	105,4	109,6
heyvandarlıq məhsulları	100,2	103,6	106,1
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,6	102,9	102,4
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	100,3	103,3	102,6

Nəqliyyat, poçt və rabitə xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2020-ci ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi 100,0 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 99,7 faiz, nəqliyyatda sərnişindaşıma xidmətləri üzrə isə 101,6 faiz təşkil etmişdir.

Ay ərzində rabitə, poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksləri əvvəlki aya nisbətən 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 47

Nəqliyyat, poçt və rabitə qiymətləri indeksi

	2020-ci ilin avqust ayı 2020-ci ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin avqust ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2020-ci ilin yanvar-avqust ayları 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,5	101,2
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	99,7	100,6	101,3
sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	101,6	99,9	100,7
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,9	99,9
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2020-ci ilin iyul ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 101,3 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 121,1 faiz, 2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən isə 123,7 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2020-ci ilin iyul ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 106,3 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 84,3 faiz, 2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən isə 73,7 faiz təşkil etmişdir.

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumatlara görə 2020-ci il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli milli valyuta ekvivalentində 14585,3 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 12084,9 milyon manatı və ya 82,9 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 97,4 faizi banklar, 2,6 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

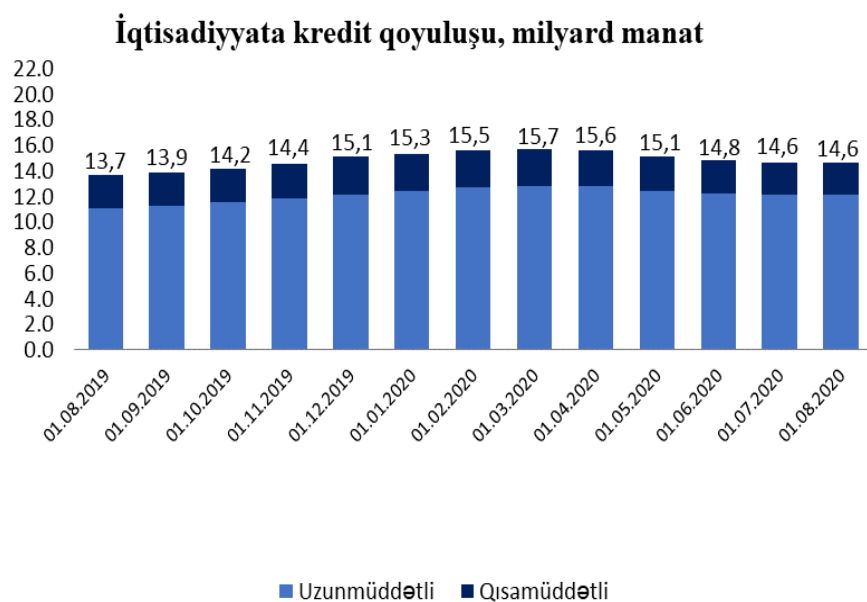
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1062,4 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 7,3 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 48

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2020-ci il avqustun 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	14585,3	106,6
o cümlədən:		
qısamüddətli	2500,4	97,3
uzunmüddətli	12084,9	108,7
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	1062,4	71,4
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	7,3	x

Qrafik 19

Məşğulluq və işsizlik

2020-ci il sentyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5238,6 min nəfər olmuş, onlardan 4884,7 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il avqustun 1-i vəziyyətinə muzzla işləyənlərin sayı 1681,2 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 909,8 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 771,4 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 34,1 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1647,1 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzzla çalışan işçilərin 24,9 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 8,4 faizi tikintidə, 7,6 faizi emal sənayesində, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,0 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,8 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,7 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 19,5 faizi təhsil, 18,2 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,1 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,6 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,6 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,5 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,3 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 1,7 faizi informasiya və rabitə, 1,7 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi və 1,0 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrində çalışmışlar.

**2020-ci il avqust ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və
mülkiyyət növləri üzrə muzzdlə işləyən işçilərin sayı
(min nəfər)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 681,2	909,8	771,4
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	57,6	25,8	31,8
Mədənçıxarma sənayesi	34,3	13,1	21,2
Emal sənayesi	128,2	19,7	108,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	28,9	28,1	0,8
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	29,2	26,5	2,7
Tikinti	141,4	32,0	109,4
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	305,0	2,5	302,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	76,1	46,5	29,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	24,1	1,0	23,1
İnformasiya və rabitə	28,9	15,6	13,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	28,7	6,3	22,4
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16,6	6,8	9,8
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	57,6	33,9	23,7
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	76,5	58,5	18,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,4	105,7	5,7
Təhsil	327,8	319,1	8,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	135,4	116,2	19,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	54,5	50,5	4,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	19,0	2,0	17,0

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 132,6 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri
üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş
iş saatlarının miqdarı**

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	146,8
Mədəncixarma sənayesi	144,1
Emal sənayesi	140,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	149,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	151,1
Tikinti	145,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	146,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	143,4
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	133,4
İnformasiya və rabitə	149,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	146,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	140,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	140,8
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	145,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	147,5
Təhsil	86,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	146,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	134,7
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	134,1

Dövlət büdcəsi

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,1 faiz artaraq 14042,4 milyon manata, xərcləri isə 7,9 faiz artaraq 14142,6 milyon manata çatmışdır. Büdcənin icrasında yaranmış 100,1 milyon manatlıq kəsir ümumi daxili məhsulun 0,3 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 51

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2020-ci ilin yanvar-iyul ayları, milyon manat *	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	14042,42	100,0	35,10
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	662,74	4,72	1,66
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	1710,62	12,18	4,27
Torpaq vergisi	12,39	0,09	0,03
Əmlak vergisi	102,51	0,73	0,26
Əlavə dəyər vergisi	2906,73	20,70	7,26
Sadələşdirilmiş vergi	199,52	1,42	0,50
Aksiz	487,75	3,47	1,22
Yol vergisi	62,09	0,44	0,15
Mədən vergisi	70,32	0,50	0,18
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	655,60	4,67	1,64
Digər daxilolmalar	7172,15	51,08	17,93

*-2020-ci ilin yanvar-iyul ayları üzrə dərc edilmiş operativ rəqəmlərə Maliyyə Nazirliyinin məlumatları əsasında müvafiq dəyişikliklər edilmişdir.

DÖVLƏT SEKTORU

Daxilolmaların 20,70 faizi əlavə dəyər vergisi, 12,18 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 4,72 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,67 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 3,47 faizi aksizlər, 1,42 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,76 faizi vergilərin digər növləri, 51,08 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 52

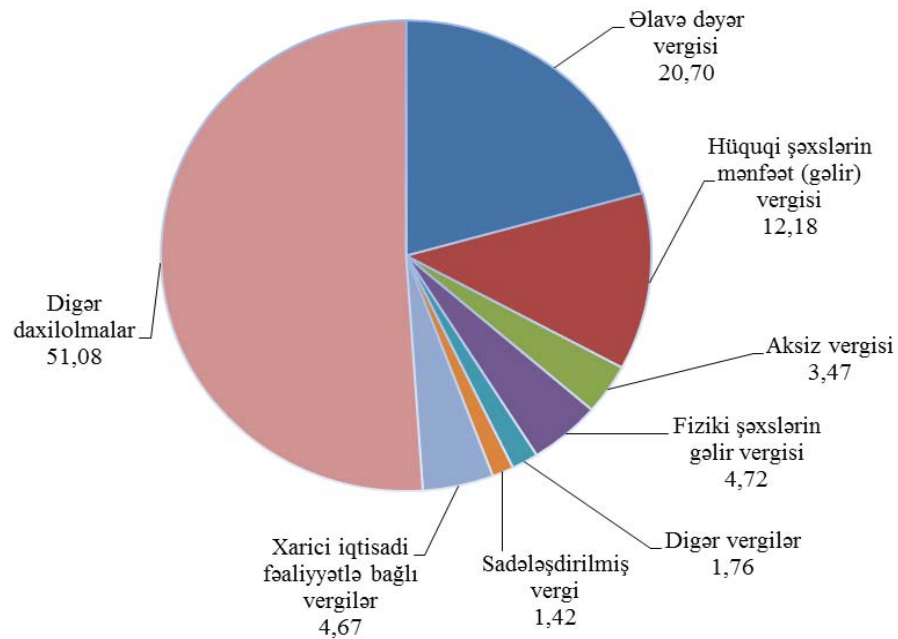
Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2020-ci ilin yanvar-iyul ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	14142,55	100,0	35,35
o cümlədən:			
Ümumi dövlət xidmətləri	2026,48	14,33	5,07
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	1673,46	11,83	4,18
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	950,32	6,72	2,38
Təhsil	1624,82	11,49	4,06
Səhiyyə	790,08	5,59	1,97
Sosial müdafiə və sosial təminat	2040,59	14,43	5,10
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	190,90	1,35	0,48
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	127,80	0,90	0,32
Kənd təsərrüfatı	565,63	4,00	1,41
Ətraf mühitin mühafizəsi	99,28	0,70	0,25
İqtisadi fəaliyyət	2673,51	18,90	6,68
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	1379,68	9,76	3,45
Profisit/kəsir(-)	100,13	-	0,25

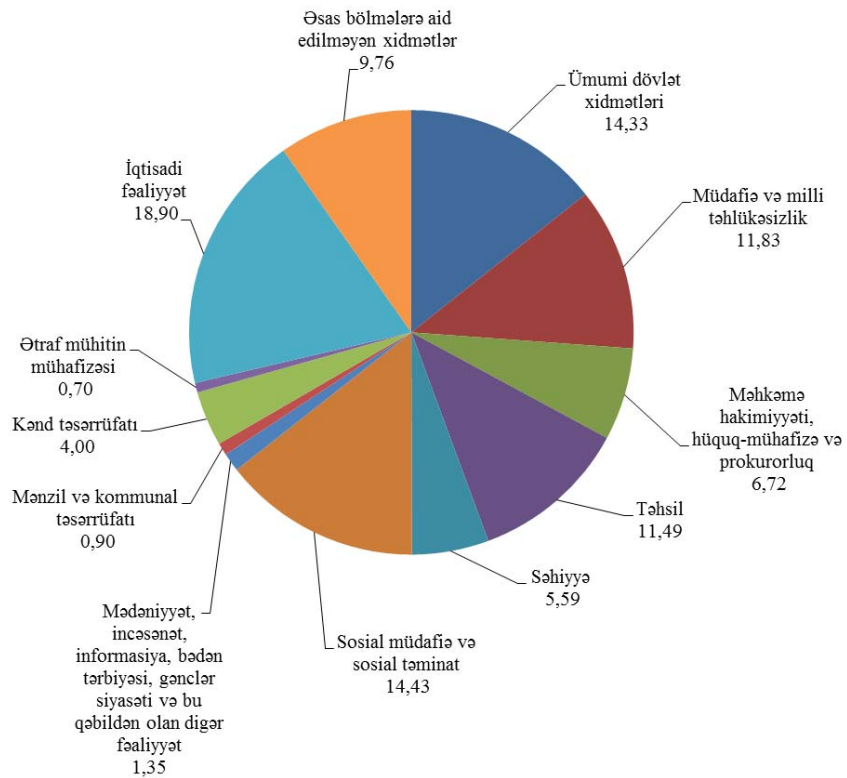
Büdcə vəsaitlərinin 18,90 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 17,08 faizi təhsil və səhiyyənin, 14,43 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 14,33 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 11,83 faizi müdafiə və milli təhlükəsizliyin, 23,43 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Qrafik 20

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında büdcə gəlirlərinin
strukturu, faizlə**

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında büdcə xərclərinin
strukturu, faizlə**

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 15954,7 milyon manat, xərcləri 16356,2 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 401,5 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,9 faizi qədər kəsir yaranmışdır.

Xarici ticarət

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 172 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 102 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 160 ölkədən idxal olunmuşdur.

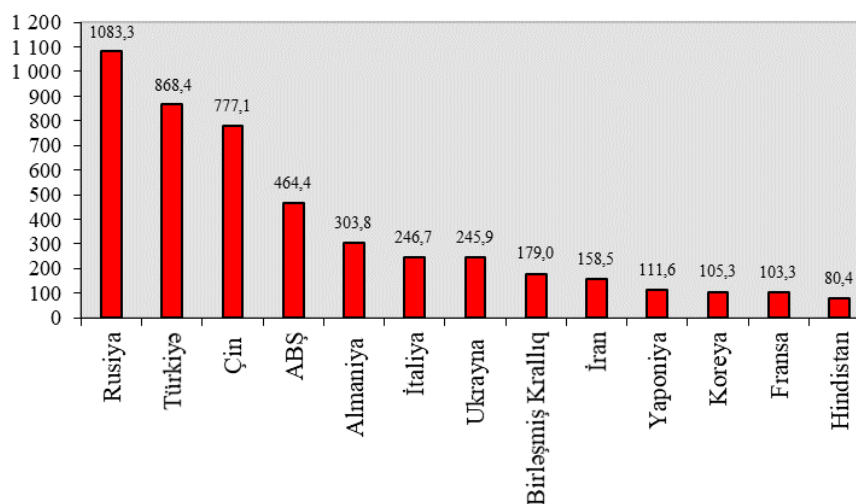
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 13777,6 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 7876,8 milyon dollar, idxalın dəyəri 5900,8 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 1976,0 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2019-cu ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 30,9 faiz, real ifadədə 22,5 faiz, o cümlədən idxal 43,4 faiz, ixrac isə 7,1 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 87,6 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, Ukrayna, ABŞ, Hindistan, Almaniya, İsrail, Xorvatiya, Yunanıstan, Gürcüstan, İspaniya, Çexiya, Birləşmiş Krallıq, İran, Tunis, Vyetnam, İsveçrə, Fransa ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 18,4 faizi Rusiyanın, 14,7 faizi Türkiyənin, 13,2 faizi Çinin, 7,9 faizi ABŞ-ın, 5,1 faizi Almaniyanın, hər biri 4,2 faiz olmaqla İtaliya və Ukraynanın, 3,0 faizi Birləşmiş Krallığın, 2,7 faizi İranın, 1,9 faizi Yaponiyanın, hər biri 1,8 faiz olmaqla Koreya və Fransanın, 1,4 faizi Hindistanın, 1,1 faizi Belarusun, hər biri 0,9 faiz olmaqla İsveçrə, Polşa və Niderlandın, 15,9 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında idxalda daha çox paya
malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları ilə)

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, nəqliyyat vasitələrinin, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, toxuculuq materialları və məmulatlarının dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxalın 65,0 faizini avtomobil, 19,6 faizini dəmir yolu, 10,9 faizini hava, 4,4 faizini dəniz nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 0,1 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

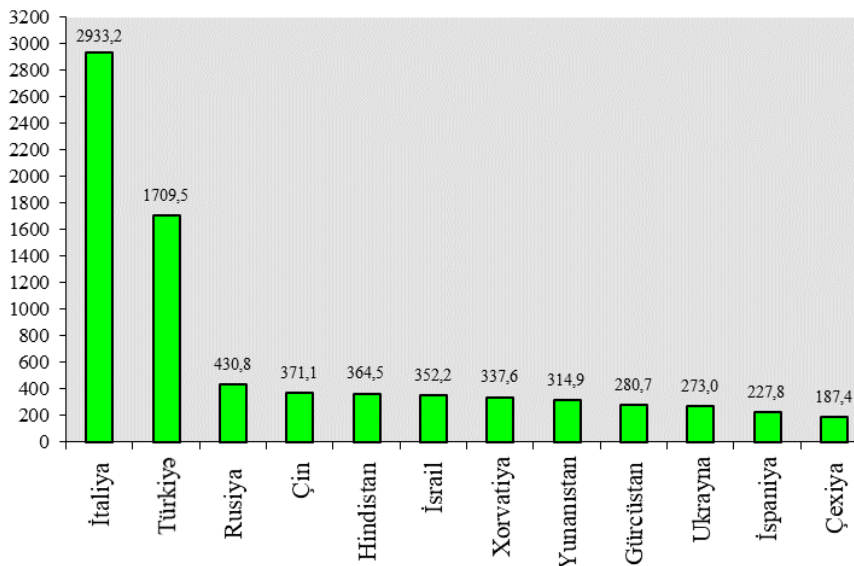
2019-cu ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə 2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə idxalı 14,5 faiz, bitki yağları – 3,9 faiz, xam şəkər və şəkər – 4,0 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 37,7 faiz, çay – 13,9 faiz, mal əti – 18,8 faiz, təzə tərəvəz – 27,5 faiz, minik avtomobilləri – 25,0 faiz, dərman vasitələri – 1,7 dəfə, hesablama

maşınları, blok və qurğuları – 22,8 faiz, qara metallardan çubuqlar – 1,7 dəfə, məişət soyuducuları – 11,0 faiz artmış, buğda idxalı isə 33,5 faiz, kartof – 0,8 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 4,7 faiz, siqaretlər – 79,4 faiz, qara metallardan borular – 7,3 faiz, polad prokatı – 3,4 faiz, mineral gübrələr – 4,3 faiz, rezin şinlər – 20,5 faiz, məişət kondisionerləri – 30,6 faiz, mebellər – 20,5 faiz, yük avtomobilləri – 16,9 faiz, polietilen – 19,6 faiz, paltaryuyan maşınlar – 9,0 faiz, qara metallardan küncüklər – 13,0 faiz, avtobuslar – 27,3 faiz, sement və sement klinkerləri – 24,9 faiz azalmışdır.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında ölkəyə 25999 ədəd minik avtomobili, 1615 ədəd yük avtomobili, 101 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 32,1 faizini İtaliyaya, 18,7 faizini Türkiyəyə, 4,7 faizini Rusiyaya, 4,1 faizi Çinə, 4,0 faizi Hindistana, 3,9 faizini İsrailə, 3,7 faizini Xorvatiyaya, 3,4 faizini Yunanıstana, 3,1 faizini Gürcüstana, 3,0 faizini Ukraynaya, 2,5 faizini İspaniyaya, 2,1 faizini Çexiyaya, 1,9 faizini Tunisə, 1,5 faizini Vyetnama, 1,4 faizini Portuqaliyaya, 1,3 faizini Almaniyaya, 1,2 faizini İsveçrəyə, 1,1 faizini Avstriyaya, 6,3 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında ixracda daha çox paya
malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları ilə)

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında ixracın 87,0 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 7,9 faizini avtomobil, 2,9 faizini dəmir yolu, 1,6 faizini hava, 0,6 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz, neft-qaz məhsulları, meyvə və tərəvəzlər, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, pambıq lifi və ipliği, alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, kimya sənayesi məhsulları, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, bitki yağları, şəkər, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin payı üstünlük təşkil etmişdir.

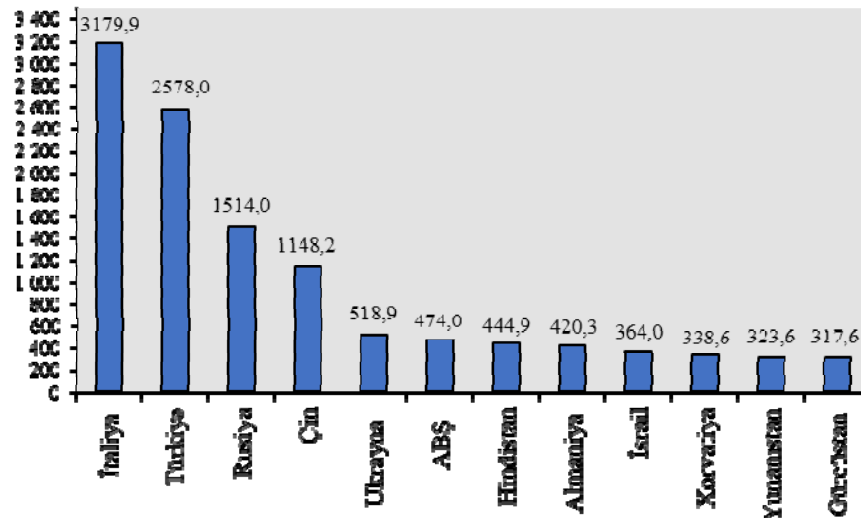
2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında 2019-cu ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə tərəvəz ixracı 6,0 faiz, kartof – 32,1 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri – 9,9 faiz,

bitki yağları – 1,7 dəfə, meyvə və tərəvəz konservləri – 5,1 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 41,9 faiz, polietilen – 41,9 faiz, qara metallardan borular – 1,8 dəfə, bentonit gili – 11,0 faiz artmış, təzə meyvə ixracı isə 18,5 faiz, şəkər – 40,0 faiz, tütün – 25,8 faiz, çay – 1,9 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 57,4 faiz, pambıq lifi – 10,0 faiz, pambıq ipliği – 28,2 faiz, emal olunmamış alüminium – 12,6 faiz azalmışdır.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2019-cu ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 8,6 faiz, real ifadədə isə 17,1 faiz azalaraq 1035,1 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (40,4 faiz), Türkiyəyə (19,8 faiz), İsveçrəyə (10,4 faiz), Gürcüstana (8,1 faiz), Çinə (3,1 faiz), Ukraynaya (2,4 faiz), İtaliyaya (2,0 faiz), Qazaxıstana (1,6 faiz), İrana (1,2 faiz), Türkmənistanı (1,0 faiz), Belarusa (0,9 faiz), ABŞ-a (0,9 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

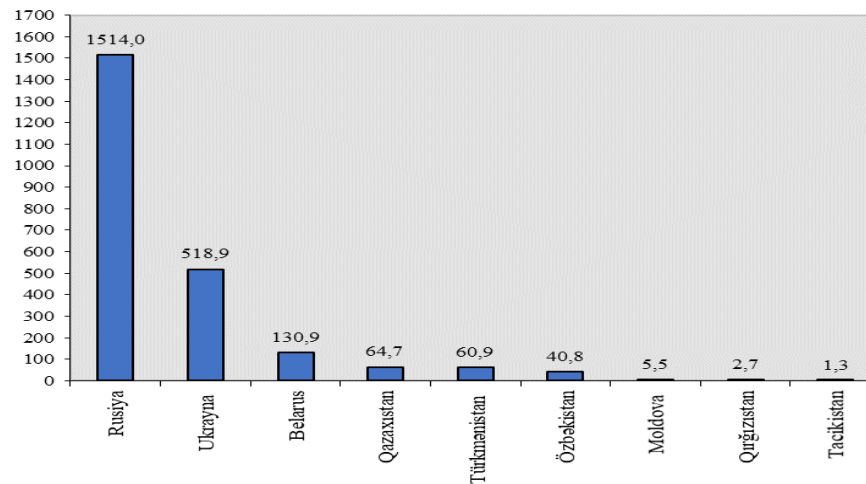
Qrafik 24

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsində
daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi**
(milyon ABŞ dolları ilə)

Qrafik 25

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında MDB üzvü dövlətləri ilə
ticarət dövriyyəsi**
(milyon ABŞ dolları ilə)

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri 36809,4 milyon manat təşkil etmiş və əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 0,1 faiz artmışdır. Bu dövrdə ölkənin istehlak bazarında qiymətlərin artımı əhalinin gəlirlərinin artımını 2,8 faiz bəndi üstələmişdir.

Bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 33171,0 milyon manatlıq vəsait qalmışdır.

Cədvəl 53

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2020-ci il yanvar-avqust aylarında	2019-cu il yanvar-avqust aylarında*)	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, mlyn.manat	36809,4	36783,8	100,1
hər nəfərə, manat	3693,3	3719,9	99,3
Sərəncamda qalan gəlirlər, mlyn.manat	33171,0	33643,5	98,6
hər nəfərə, manat	3328,2	3402,3	97,8

*) 2019-cu ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdlarla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən 21,7 faiz artaraq 715,4 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3509,6 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 654,8 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 628,0 manat, özəl müəssisələrdə isə 827,5 manat olmuşdur.

Cədvəl 54

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı (manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	715,4	628,0	827,5
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	425,1	398,4	450,9
Mədənçıxarma sənayesi	3 454,5	1 697,4	4 589,4
Emal sənayesi	652,3	805,7	623,4
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizə	699,9	698,7	748,7
Su təchizə, tullantıların təmizlənməsi və emalı	563,7	526,9	936,4
Tikinti	796,0	669,9	843,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	532,7	484,1	533,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	889,1	879,0	905,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	545,3	1 209,4	521,5
İnformasiya və rabitə	1 072,0	815,9	1 396,7
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1 819,2	1 792,6	1 826,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	624,0	534,6	690,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 213,2	691,0	1 971,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	423,5	372,5	566,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	934,3	967,1	308,1
Təhsil	518,4	509,7	822,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	496,3	501,3	460,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	532,2	483,7	1 166,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	666,2	872,8	643,6

Mədənçixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

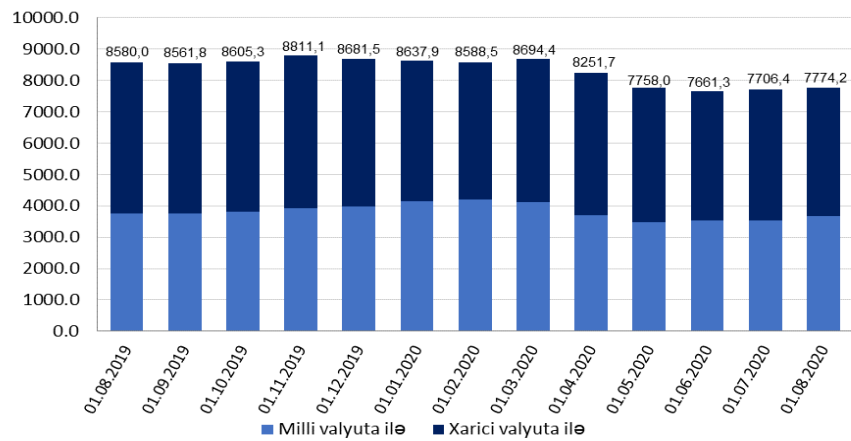
Mərkəzi Bankın məlumatına görə 2020-ci il avqust ayının 1-nə əhalinin banklardakı əmanətlərinin milli valyuta ekvivalentində məbləği iyul ayı ərzində 67,8 milyon manat artaraq 7774,2 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 52,6 faizi xarici, 47,4 faizi isə milli valyutada qoyulmuşdur. Milli valyutada olan əmanətlər ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,6 faiz, xarici valyutada əmanətlər isə 15,4 faiz azalmışdır.

Cədvəl 55

Əhalinin əmanətləri

	2020-ci il avqustun 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	7774,2	90,6
o cümlədən:		
milli valyutada	3684,9	98,4
xarici valyutada	4089,3	84,6

Qrafik 26

Əhalinin əmanətləri, milyon manat

Avqust ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 2,01 (1,90) manata, 100 Rus rubluna 2,31 (2,43) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

Ölkə əhalisinin sayı ilin əvvəlindən 33514 nəfər və ya 0,3 faiz artaraq 2020-ci il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10100622 nəfərə çatmışdır. Əhalinin ümumi sayının 52,8 faizini şəhər, 47,2 faizini kənd sakinləri, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Bir kvadrat kilometrə düşən əhalinin sayı 117 nəfər olmuşdur.

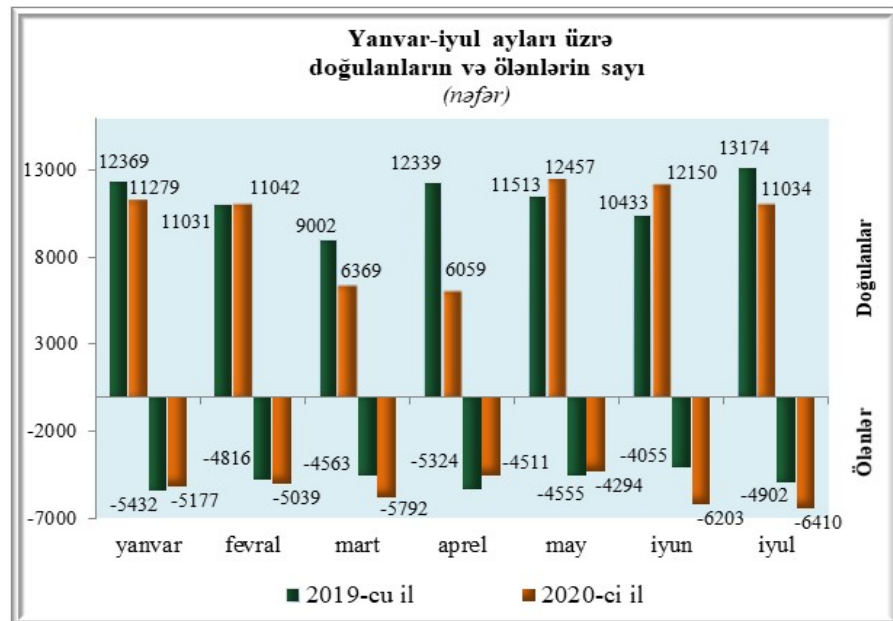
Cədvəl 56

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - iyul ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2020	2019	artım (+) azalma (-))	2020	2019	2020-ci il 2019-cu ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	32964	46214	-13250	5,7	8,1	70,4
doğulanlar	70390	79861	-9471	12,1	13,9	87,1
ölənlər	37426	33647	+3779	6,4	5,8	110,3
Nikahlar	20611	35192	-14581	3,5	6,1	57,4
Boşanmalar	8285	9793	-1508	1,4	1,7	82,4

¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Bu ilin yanvar-iyul ayları ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 70390 doğulan körpə qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici 12,1 təşkil etmişdir. Doğulanların 53,3 faizi oğlan, 46,7 faizi isə qız uşaqlarıdır. Körpələrdən 1896-sı əkiz, 69-u isə üçəm doğulanlardır.

Cari ilin 7 ayında ölkədə 37426 ölüm halı qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə ölüm səviyyəsi 6,4 təşkil etmişdir.

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında qeydiyyat şöbələri tərəfindən 20611 nikah və 8285 boşanma halları qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 3,5, boşanmaların sayı isə 1,4 olmuşdur.

Bu ilin yanvar-iyul ayları ərzində Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün Azərbaycana 947 nəfər gələn, Azərbaycandan isə 397 nəfər gedən qeydə alınaraq, miqrasiya saldosu müsbət 550 nəfər təşkil etmişdir.

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri**

Tahir Budaqov

Ə L A V Ə L Ə R

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
--	----------------	--	-----------------------------	--

2019-cu il
2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	103,4	99,9	101,7	102,7
yanvar-fevral	104,6	103,9	101,9	102,6
yanvar-mart	104,4	106,1	102,1	102,7
yanvar-aprel	102,2	107,5	102,4	102,7
yanvar-may	102,2	107,6	102,4	102,8
yanvar-iyun	101,5	106,7	102,5	102,8
yanvar-iyul	102,2	105,6	102,7	102,9
yanvar-avqust	102,0	104,2	102,6	102,9

2020-ci il
2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	102,1	110,0	102,7	103,2
yanvar-fevral	100,9	101,6	102,8	103,1
yanvar-mart	100,8	86,8	103,0	101,2
yanvar-aprel	103,0	73,3	103,0	98,1
yanvar-may	100,4	68,7	102,9	98,3
yanvar-iyun	98,5	69,6	103,0	98,1
yanvar-iyul	97,3	70,9	102,9	97,9
yanvar-avqust	96,9	72,9	102,9	98,2

**2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında
tikintinin əsas göstəriciləri
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)**

	2020-ci ilin yanvar- avqust aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
İstifadəyə verilmişdir:		
Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	2921,6	83,7
Xəstəxanalar, çarpayı	400	62,5
Ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, bir növbədə gəlişlərin sayı	30	85,7
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	8682,4	100,7
ondan		
məhsul istehsalı sahələrinə	5829,5	104,7
xidmət sahələrinə	2030,6	90,3
yaşayış evlərinin tikintisinə	822,3	101,4
Ümumi vəsaitdən tikinti-quraşdırma işlərində istifadə edilmişdir	5349,7	93,1

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2015			
Yanvar	2 697,5	1 299,2	8 645,4
Aprel	2 701,9	1 298,4	8 784,4
İyul	2 708,2	1 301,3	8 807,4
Oktyabr	2 703,9	1 301,4	8 743,4
2016			
Yanvar	2 708,3	1 303,0	8 677,1
Aprel	2 719,6	1 302,6	8 828,0
İyul	2 724,9	1 303,6	8 823,2
Oktyabr	2 720,8	1 303,8	8 740,7
2017			
Yanvar	2 698,5	1 299,0	8 614,8
Aprel	2 706,8	1 300,8	8 785,5
İyul	2 707,7	1 299,9	8 767,1
Oktyabr	2 702,6	1 298,7	8 667,3
2018			
Yanvar	2 673,0	1 285,8	8 454,3
Aprel	2 684,1	1 290,0	8 659,2
İyul	2 691,3	1 290,7	8 649,0
Oktyabr	2 686,5	1 291,0	8 549,4
2019			
Yanvar	2 658,8	1 279,1	8 304,1
Aprel	2 672,7	1 284,8	8 563,7
İyul	2 674,0	1 284,9	8 542,7
Oktyabr	2 669,4	1 284,0	8 451,9
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında	2019-cu ilin müvafiq dövründə	2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	126 175,4	154 430,1	81,7
o cümlədən:			
Dəmir yolu	9 598,2	9 550,6	100,5
Dəniz	3 939,9	4 087,9	96,4
Hava	277,0	126,6	218,8
Boru kəməri	38 230,1	39 245,4	97,4
neft kəməri	23 945,7	26 384,4	90,8
qaz kəməri	14 284,4	12 861,0	111,1
Avtomobil	74 130,2	101 419,6	73,1

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında	2019-cu ilin müvafiq dövründə	2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	52 153,5	60 029,6	86,9
o cümlədən:			
Dəmir yolu	3 189,0	3 261,8	97,8
Dəniz	2 157,8	2 228,1	96,8
Hava	1 385,8	598,0	231,7
Boru kəməri	39 220,1	42 618,0	92,0
neft kəməri	34 158,4	38 134,1	89,6
qaz kəməri	5 061,7	4 483,9	112,9
Avtomobil	6 200,8	11 323,7	54,8

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında	2019-cu ilin müvafiq dövründə	2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	844 356,5	1 303 804,6	64,8
o cümlədən:			
Dəmir yolu	1 531,6	2 215,1	69,1
Dəniz	14,6	13,6	107,4
Hava	491,3	1 851,7	26,5
Metro	64 651,1	150 304,2	43,0
Avtomobil	777 667,9	1 149 420,0	67,7
avtobus	748 737,9	1 103 632,8	67,8
taksi	28 930,0	45 787,2	63,2

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2020-ci ilin yanvar-avqust aylarında	2019-cu ilin müvafiq dövründə	2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	13 552,0	21 924,4	61,8
o cümlədən:			
Dəmir yolu	145,6	350,4	41,6
Dəniz	6,7	5,9	113,6
Hava	833,6	3 251,7	25,6
Metro	713,4	1 658,5	43,0
Avtomobil	11 852,7	16 657,9	71,2
avtobus	11 181,4	15 600,4	71,7
taksi	671,3	1 057,5	63,5

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi

	2019		2020	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	2898,5	102,7	3075,6	103,2
Fevral	2616,6	102,5	2783,1	103,1
Mart	3328,0	102,9	3383,6	98,0
I rüb	8843,1	102,7	9242,3	101,2
Aprel	2514,3	102,4	2273,8	87,0
May	2971,0	103,2	3051,1	99,0
İyun	3649,5	103,0	3678,5	97,5
II rüb	9134,8	102,5	9003,4	94,7
Yanvar- iyun	17977,9	102,8	18245,7	98,1
İyul	3130,4	102,8	3117,2	96,5
Avqust	3066,9	103,2	3201,4	101,0
Sentyabr	3402,2	103,3		
III rüb	9599,5	102,6		
Yanvar- sentyabr	27577,4	103,0		
Oktyabr	3545,5	103,8		
Noyabr	3296,3	108,1		
Dekabr	4972,5	104,1		
IV rüb	11814,3	104,5		
İllik	39391,7	103,6		

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə
dövriyyəsi və indeksləri**

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq malları	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2019				
Yanvar	1456,0	102,4	1442,5	103,1
Fevral	1325,3	102,1	1291,3	102,9
Mart	1690,8	102,5	1637,2	103,3
I rüb	4472,1	102,4	4371,0	103,1
Aprel	1232,8	102,5	1281,5	102,3
May	1482,8	102,6	1488,2	103,7
İyun	1757,2	102,7	1892,3	103,3
II rüb	4472,8	102,6	4662,0	103,2
Yanvar- iyun	8944,9	102,5	9033,0	103,1
İyul	1641,4	101,8	1489,0	103,8
Avqust	1631,8	103,1	1435,1	103,3
Sentyabr	1729,0	102,7	1673,2	104,0
III rüb	5002,2	102,6	4597,3	103,8
Yanvar – sentyabr	13947,1	102,6	13630,3	103,3
Oktyabr	1794,7	103,8	1750,8	103,9
Noyabr	1674,0	107,0	1622,3	109,2
Dekabr	2551,6	103,5	2420,9	104,8
IV rüb	6020,3	104,5	5794,0	105,7
Yanvar dekabr	19967,4	103,2	19424,3	104,0
2020				
Yanvar	1564,3	102,7	1511,3	103,6
Fevral	1430,4	102,7	1352,7	103,6
Mart	1846,3	103,0	1537,3	92,8
I rüb	4841,0	102,9	4401,3	99,5
Aprel	1328,7	101,7	945,1	72,8
May	1658,0	105,8	1393,1	92,3
İyun	1902,0	102,8	1776,5	92,5
II rüb	4888,7	103,4	4114,7	87,0
Yanvar- iyun	9729,7	103,1	8516,0	93,1
İyul	1769,3	103,1	1347,9	89,4
Avqust	1788,7	104,5	1412,7	97,1

İctimai iaşə dövrüyyəsinin dinamikası

	2019-cu il		2020-ci il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	101 995,5	103,6	112 039,5	108,3
Fevral	100 335,0	103,4	110 923,8	109,5
Mart	114 777,0	103,1	56 376,5	48,6
I rüb	317 107,5	103,4	279 339,8	87,1
Aprel	98 288,1	103,8	24 858,8	25,1
May	120 895,0	102,9	38 197,8	31,3
İyun	149 641,0	104,5	34 744,0	23,0
II rüb	368 824,1	103,7	97 800,6	26,2
Yanvar-iyun	685 931,6	103,6	377 140,4	54,4
İyul	140 160,9	109,4	38 119,1	26,9
Avqust	140 970,0	109,3	48 334,1	33,9
Sentyabr	133 019,6	106,6		
III rüb	414 150,5	108,5		
Yanvar-sentyabr	1 100 082,1	105,4		
Oktyabr	151 462,8	107,6		
Noyabr	160 455,9	109,9		
Dekabr	243 162,2	110,3		
IV rüb	555 080,9	109,4		
İllik	1 655 163,0	106,7		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2019-cu il		2020-ci il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	768,7	100,8	817,6	104,8
Fevral	558,9	100,4	596,3	105,2
Mart	765,0	101,1	592,2	76,5
I rüb	2 092,6	100,8	2 006,1	94,5
Aprel	566,9	101,8	422,4	74,2
May	664,7	102,4	430,3	64,5
İyun	765,9	102,5	481,1	62,1
II rüb	1 997,5	102,1	1 333,8	66,3
Yanvar-iyun	4 090,1	101,5	3 339,9	80,8
İyul	802,4	103,3	503,6	62,1
Avqust	800,4	103,8	526,3	65,0
Sentyabr	877,9	103,1		
III rüb	2 480,7	103,4		
Yanvar-sentyabr	6 570,8	102,1		
Oktyabr	868,3	103,6		
Noyabr	873,7	104,6		
Dekabr	1 294,5	108,1		
IV rüb	3 036,5	105,7		
İllik	9607,3	103,1		

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2019-cu il				
Yanvar	2109,9	151,4	1276,7	130,7
Fevral	1439,9	118,4	1693,2	113,4
Mart	1906,9	97,6	2089,3	107,8
I rüb	5456,7	119,6	5059,2	114,8
Aprel	2064,4	100,4	2161,3	138,7
May	1527,6	94,0	2205,5	135,4
İyun	1447,4	89,6	1525,0	79,0
II rüb	5039,4	95,1	5891,8	115,2
İyul	2030,4	89,5	2151,6	101,3
Avqust	2374,9	121,7	1609,5	87,6
Sentyabr	2061,8	101,7	1978,5	90,7
III rüb	6467,1	103,5	5739,6	93,5
Oktyabr	2403,9	114,1	1766,2	83,9
Noyabr	1892,5	95,5	1718,5	90,4
Dekabr*	3138,9	135,8	4250,3	138,8
IV rüb*	7435,3	116,2	7735,0	109,5
2020-ci il				
Yanvar	1840,0	87,2	1403,2	109,9
Fevral	1792,2	124,5	1927,0	113,8
Mart	4200,2	220,3	1924,4	92,1
I rüb	7832,4	143,5	5254,6	103,9
Aprel	1763,2	85,4	2013,0	93,1
May	984,7	64,5	2124,7	96,3
İyun	1495,6	103,3	2338,5	153,3
II rüb	4243,5	84,2	6476,2	109,9
İyul	1966,5	96,9	2411,8	112,1

*- ilkin məlumatlar əsasında

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycanın tərəfdaş
ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri***

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	15031904,1	5900766,1	9131138,0
o cümlədən:			
İtaliya	3179953,3	246737,4	2933215,9
Türkiyə	2577964,6	868442,0	1709522,6
Rusiya Federasiyası	1514029,4	1083266,9	430762,5
Çin	1148182,7	777110,6	371072,1
Ukrayna	518891,6	245929,4	272962,2
Amerika Birləşmiş Ştatları	474033,8	464381,9	9651,9
Hindistan	444916,8	80425,7	364491,1
Almaniya	420299,7	303789,8	116509,9
İsrail	363983,6	11774,6	352209,0
Xorvatiya	338649,7	1089,7	337560,0
Yunanıstan	323610,2	8749,3	314860,9
Gürcüstan	317633,6	36933,0	280700,6
İspaniya	262638,0	34860,7	227777,3
Cexiya	216457,2	29061,1	187396,1
Birləşmiş Krallıq	188905,8	178999,7	9906,1
İran İslam Respublikası	179275,9	158488,3	20787,6
Tunis	174981,9	2104,6	172877,3
Vyetnam	170510,4	37482,5	133027,9
İsveçrə	161616,7	54044,6	107572,1
Fransa	158204,4	103299,8	54904,6
Avstriya	143032,3	39569,8	103462,5
Portuqaliya	137871,5	7112,0	130759,5
Belarus	130937,9	64156,6	66781,3
Yaponiya	113706,4	111555,8	2150,6
Koreya Respublikası	105325,6	105269,3	56,3
Digər ölkələr	1266291,1	846131,0	420160,1

*Gömrük məlumatı

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2020-ci il			2019-cu il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	1409,2	-51,4	1460,6	254,4	-136,0	390,4
Fevral	52,1	-157,2	209,3	739,7	-147,3	887,0
Mart	107,0	-186,9	293,9	362,3	-212,3	574,6
I rüb	1568,3	-395,5	1963,8	1356,4	-495,6	1852,0
Aprel	1354,8	-59,5	1414,3	1179,5	-188,6	1368,1
May	-117,1	-72,7	-44,4	247,2	-125,5	372,7
İyun	-109,4	-64,0	-45,4	177,8	-100,4	278,2
II rüb	1128,3	-196,2	1324,5	1604,5	-414,5	2019,0
I y/illik	2696,6	-591,7	3288,3	2960,9	-910,1	3871,0
İyul	533,7	-128,3	662,0	875,4	-203,4	1078,8
Avqust				302,0	-197,9	499,9
Sentyabr				352,9	-260,8	613,7
III rüb				1530,3	-662,1	2192,4
9 aylıq				4491,2	-1572,2	6063,4
Oktyabr				877,5	-226,1	1103,6
Noyabr				552,6	-208,4	761,0
Dekabr				47,1	-247,3	294,4
IV rüb				1477,2	-681,8	2159,0
İllik				5968,4	-2254,0	8222,4

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında		2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, min ton	178,4	179045,3	106,0	114,2
Təzə meyvə, ton	91725,8	144970,2	81,5	90,7
Kartof, ton	81291,5	33759,6	132,1	126,0
Çay, ton	808,0	5524,9	98,1	104,3
Bitki yağları, ton	7661,1	6558,7	1,7 d.	1,6 d.
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	2158,8	2319,3	141,9	143,5
Şəkər, ton	22780,7	9320,3	60,0	56,4
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	3784,9	4738,9	105,1	104,3
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	6769,6	9586,7	109,9	138,9
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	126,2	1895,2	42,6	48,9
Tütün, ton	2526,9	6026,6	74,2	80,9
Bentonit gili, min ton	102,9	5836,3	111,0	112,5
Xam neft, min ton	19558,2	6398120,4	100,0	67,1
Xam neft, min ton (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	16924,1	4906429,8	92,4	56,9
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	81010,1	44132,4	61,5	54,9
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, min ton	540,3	130241,4	116,0	58,5
Maye qaz, ton	19195,6	2726,6	45,9	29,2
Təbii qaz, mlyn. kub metr	7713,3	1488420,0	115,0	117,9
Təbii qaz, mlyn. kub metr (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	7823,6	1725814,3	112,8	121,4
Neft koksu, ton	79995,2	5332,8	53,9	36,1
Polietilen, ton	84551,3	54460,6	141,9	108,6
Pambıq lifi, ton	51226,6	70629,0	90,0	85,9
Pambıq ipliği, ton	5102,3	10617,5	71,8	61,3
Qara metallardan borular, ton	12242,7	8772,4	1,8 d.	1,9 d.
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	3487,9	1169,7	14,6	11,6
Emal olunmamış alüminium, ton	21427,9	34776,4	87,4	76,0

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında idxal olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında		2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	6295,8	23642,4	118,8	140,9
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	19644,0	22543,3	95,3	98,9
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	10300,1	50957,3	137,7	136,6
Kartof, ton	91119,9	24853,9	99,2	103,7
Təzə tərəvəz, ton	20624,4	11119,8	127,5	133,0
Təzə meyvə, ton	81111,0	74729,1	114,5	103,3
Çay, ton	8402,9	34059,3	113,9	118,5
Buğda, min ton	434,6	94037,4	66,5	64,5
Bitki yağları, ton	84238,2	73176,6	103,9	119,3
Xam şəkər və şəkər, min ton	189,8	64771,0	104,0	94,7
Siqaretlər, mlyn. ədəd	598,1	12072,9	20,6	25,6
Sement və sement klinkerləri, ton	16536,6	2945,8	75,1	53,2
Dərman vasitələri, ton	12932,7	188401,6	1,7 d.	136,8
Mineral gübrələr, min ton	198,1	56343,4	95,7	79,6
Polietilen, ton	22056,4	23169,5	80,4	71,8
Rezin şinlər, min ədəd	902,5	38275,7	79,5	88,8
Polad prokatı, min ton	186,3	141540,6	96,6	95,4
Qara metallardan çubuqlar, min ton	128,0	69208,4	1,7 d.	1,7 d.
Qara metallardan küncüklər, ton	20094,2	15404,9	87,0	91,3
Qara metallardan borular, ton	98098,4	162829,9	92,7	113,3
Məişət kondisionerləri, min ədəd	123,7	29546,9	69,4	71,0
Məişət soyuducuları, ədəd	19637	4980,0	111,0	126,4
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	91234	17360,6	91,0	84,5
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, min ədəd	361,7	71522,6	122,8	1,6 d.
Minik avtomobilləri, ədəd	25999	294725,3	125,0	101,6
Avtobuslar, ədəd	101	8809,8	72,7	117,5
Yük avtomobilləri, ədəd	1615	24623,2	83,1	78,3
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, min ədəd	341,5	26904,1	79,5	67,6

Cədvəl 73

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Taciki- stan	Türk- mənistan	Özbəki- stan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	97,2	94,3 ¹⁾	98,4	98,2 ¹⁾	93,9	100,9 ²⁾	96,4 ^{1)*}	107,0 ²⁽³⁾	105,9 ¹⁾	100,2 ¹⁾	88,6 ⁴⁾
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	97,3	101,3	97,5	101,3	99,1	93,0 ¹⁾	95,8	109,5	...	97,4	92,3
Sənaye məhsulu istehsalçıların qiymət indeksi	70,9	101,1	104,6	90,6	116,5	102,5	94,2	101,8	...	119,7	94,7
Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər	102,6	77,4	99,7	94,8	85,0	85,1 ¹⁾	96,0 ¹⁾	94,1	...	87,2 ¹⁾	65,1 ¹⁽⁵⁾
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	101,7	112,2	82,3	...	97,6 ⁶⁾	65,0 ¹⁾	95,5	115,6	...	101,1	92,5
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	97,9	85,1	102,9	88,3	81,0	...	94,2	98,6	...	97,7	104,2
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,7	85,5	104,5	93,1	85,0	98,6 ⁷⁾	94,9	99,4	...	109,4	104,3
İstehlak qiymətlərinin indeksi	102,9	100,7	105,0	106,5	105,7	105,3	102,9	108,8	...	114,1	102,4
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	100,2 ⁸⁾	...	110,6 ¹⁾	99,6 ^{1)*}
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	95,5 ⁸⁾	92,6 ^{1)*}
Sərəncamda qalan real gəlirlər	96,0 ⁸⁾	...	105,4 ¹⁾	96,3 ^{1)*}
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	123,0 ¹⁾	105,0*	113,6	115,2*	110,5 ¹⁾	110,3 ²⁾	105,8 ¹⁾	103,0 ¹⁾	...	121,6 ¹⁾	108,8
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	90,9 ¹⁾	140,6*
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	...	95,2	84,0	115,5	95,5	234,7	в 4,6 p.	99,1 ¹⁾

...ardı

**2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızstan	Moldova	Rusiya	Taciki- stan	Türk- mənistan	Özbəki- stan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	93,9 ⁹⁾	93,6	80,6 ¹⁾	90,8 ¹⁾	102,4 ¹⁾	86,0 ¹⁾	77,1 ¹⁰⁾	110,3	...	80,6 ¹⁾	93,6 ¹⁾
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	123,0	84,0	89,8	80,5	77,3	95,8	82,2	70,2	...	69,0	86,7
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	91,9	97,7	68,8	92,9	121,2	84,3	76,3	133,1	...	86,2	94,7
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	57,2 ⁹⁾	86,3	78,8 ¹⁾	94,2 ¹⁾	67,8 ¹⁾	85,2 ¹⁾	93,4 ¹⁰⁾	94,0	...	87,6 ¹⁾	85,7 ¹⁾
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	76,2	103,2	70,9	91,8	84,9	84,0	87,7	104,8	...	97,1	64,1
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	52,3	78,3	91,2	96,0	52,5	85,6	94,1	77,1	...	82,8	91,4

¹⁾ 2020-ci ilin yanvar-iyunu 2019-cu ilin yanvar-iyununa nisbətən

²⁾ 2020-ci ilin yanvar-martı 2019-cu ilin yanvar-martına nisbətən

³⁾ İqtisadiyyatın əsas sahələrinin qısamüddətli inkişaf göstəricisi.

⁴⁾ 2020-ci ilin II rübü 2019-cu ilin II rübünə nisbətən

⁵⁾ Qeyri-maddi aktivlərə yönəldilən investisiyalar daxil olmaqla

⁶⁾ Yüklənmiş yüklər

⁷⁾ 2020-ci ilin yanvar-iyunu 2019-cu ilin yanvar-iyununa nisbətən. Ticarət müəssisələrinin avtomobil və motosikllər nəzərə alınmadan əmtəə satışından əldə olunan gəlirləri

⁸⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən

⁹⁾ 2020 -ci ilin yanvar-iyunu 2019-cu ilin yanvar-iyununa nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

¹⁰⁾ 2020 -ci ilin yanvar-iyunu 2019-cu ilin yanvar-iyununa nisbətən. Rusiya Bankının tədiyə balansının məlumatlarına əsasən.

* Qiymətləndirmə

Qeyd: Ukrayna üzrə məlumatlar Ukraynanın Dövlət statistika xidmətinin rəsmi saytından götürülmüşdür.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərle ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzzdlu işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövryyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsinə, qiymətliyərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər, satışa görə vergilər və s;
- ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);
- dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusişdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmnin dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində “əlavə dəyər” göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanmasında mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədən kənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisinə – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər - xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitləridir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər – mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitar qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının (yemlik kökümeyvəli, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkinini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliyasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasıdan əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitar kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərinə ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar, yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması, balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların

nəqliyyat vasitələrinin daşdığı yükün həcmi daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sənişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sənişinlərin sayını əhatə edir. Sənişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsinə asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sənişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sənişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sənişin dövriyyəsi – sənişindəşma nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və sənişin-kilometrlə ölçülür. Sənişin dövriyyəsi daşınmış sənişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin

aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişləri ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun (vergilər və digər sosial ödəmələr daxil olmaqla) faktiki işləmiş işçilərin sayına (sosial, habelə ödənişsiz məzuniyyət verilmiş işçilər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədaviyə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmi və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – məşğul və işsiz əhəlinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan və bir qayda olaraq qazanc (gəlir) gətirən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər və əcnəbilərdir.

İşsiz əhali – işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında işaxtaran kimi qeydiyyatda alınan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir. Bu şəxslər, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq işsiz statusu almaq hüququna malikdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhəlinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyəvləndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhəlinin istehlak xərclərinin ümumi

məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçıların qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymətləri indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikasının sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti-quraşdırma işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin

dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma qiymətləri indeksi - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə: yükün növünə, göndərmənin ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında müvafiq akt qeydlərində olan məlumatların hər ay statistik cəhətdən işlənməsi nəticəsində əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və

arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikasını yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyatdan alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.